Bu kuponu kesib saklayınız
VAKIT KITAB KUPONU
Tertib 8 — 13
1 den 25 şe kadar kupon toplayıp idaremize getiren okuyucularımız 165 kuruşluk altı kitabı 50 kuruş mukabilinde alacaklardır. Taşra okuyucularımız ayrıca 15 kuruş posta ücreti göndermelidir.

HERYERDE 3 KURUŞ

VAKIT

Bugün 6 SAYFA

CUMA 13 EYLÜL 1940 ☆ YIL: 23 * SAYI: 8146
İDARE EVİ: Ankara Cad. İSTANBUL *Telgraf: VAKIT* Posta kutusu: 46* Telefon: 21413 (Yazı) - 24370 (İdare)

Hava Kurumuna yardımlar

Yazısı 2 ncide

Buğday ve un meselesinin en makul hal şekli

Yazan: *ASIM US*

İstanbulda belki de suni bir surette ihdas edilen ekmek buhranı Toprak Mahsulleri Ofisinin verdiği 300 ton buğday 400 tona çıkarılmak suretile ortadan kalkmıştır. Fakat buhranın bu şekilde ortadan kalkmış olması meseleyi tamamen halletmiş olmuyor. Şehir ihtiyacı için her gün sarfedilen unların hem buhrana mahal vermiyecek, hem de devletin ve halkın zararını mucip olmıyacak tarzda temin ve tedariki yine tanzime muhtaç bir iş olarak karşımıza çıkıyor.

Buğday istihsalinde bu sene görülen bolluk memleketin en aşağı iki senelik gıda ihtiyacına kâfi iken İstanbulda bir ekmek buhranının çıkmış olması hiç bir zaman hatıra bile gelmemelidir. Meselede alâkadar olan herkes buhranın sebebini başka başka şekillerde izah ettiği için söz söyleyenler çoğaldıkça âdeta meselenin mahiyeti anlaşılamaz bir hal alıyor.

Bizim ortada dönüp dolaşan sözlerden hulâsa olarak çıkardığımız manaya göre Toprak Mahsulleri Ofisi fırınlar için değirmenlere piyasadan kilo başına yirmi otuz para noksan fiyatla buğday vermek usulünü uzun zamandanberi tatbik etmektedir, Eğer İstanbulun sarfettiği ekmekler bir kaç büyük fabrikada yapılmış olsaydı ve eğer Toprak Mahsulleri Ofisinin teşkilâtı buğdayı kendi eli ile un haline getirip bu fabrikalara vermeğe müsait bulunsaydı bu işte hiç güçlüğe tesadüf olunmazdı. İstanbul halkı bu tedbir sayesinde hem ekmeği ucuza tedarik ederdi, hem de hiç bir buhran ihtimali bulunmazdı.

Halbuki vaziyet böyle değildir. İstanbulun sarfettiği ekmekler sayıları iki yüz elli, üç yüzü bulan küçük fırınlarda yapılıyor. Onun için Toprak Ofisi fırınlara dağıtacağı unu buğday olarak iptida değirmenlere vermek, buğdaylar kırıldıktan sonra unları fırınlara dağıtmak işini de fırıncılar şirketi adında bir teşkilâta bırakmak mecburiyetinde kalıyor.

Piyasa fiyatında yahut İstanbulla taşra fiyatı arasında bir fark yok farzolunduğu zamanlarda bu usulün bir mahzuru olmıyabilir; fakat aksi halde ofisten fazla buğday koparıp fiyattan kendi şahıslarına istifade temin etmek isteyenler olacağı hatıra gelebilir. Bu ihtimali şiddetle reddeden mutavassıtlar Toprak Ofisinin fiyatı piyasadan ucuz olduğu için onun dağıttığı buğday miktarı şehir ihtiyacına kâfi gelmediği zamanlarda fırın sahipleri piyasadan un tedarikinde zorluk çektiklerini, buhranın bu sebepten ileri geldiğini iddia ediyorlar.

Şu hal gösteriyor ki devletin halk ihtiyacı için piyasadan ucuz fiyatla buğday vererek fedakârlık etmesi bir taraftan iyilik olsa bile bundan halk istifade edememektedir; çünkü hazinenin fedakârlık olarak yaptığı tenzilât halktan başkalarının kârına hizmet etmektedir. Fazla olarak bu fedakârlık İstanbula Anadolu tüccarlarının buğday getirip piyasada bol bol satmalarına mani olduğu gibi zaman zaman İstanbul fırınlarında ekmek buhranı çıkmasına da sebep olmaktadır. (Devamı 2 incide)

YARIN
Elzem bir inkılâp
Yazan
Fazıl Ahmet Aykaç

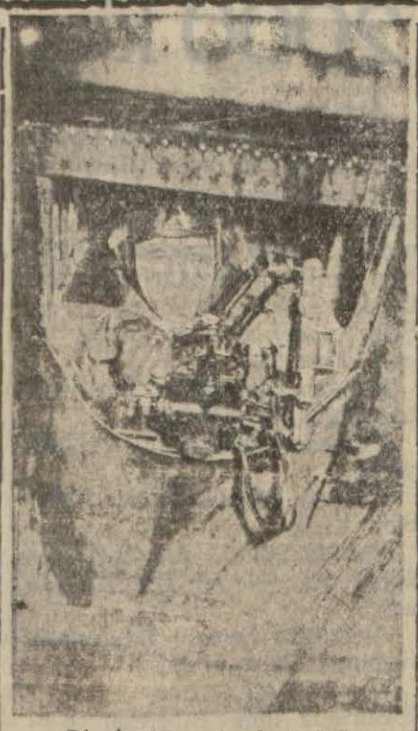

Bir İngiliz mitralyözcüsü yuvasında

İngiliz tayyareleri Berlin, Hamburg, Bremen şehirlerini yeniden bombaladılar

Bir çok yangınlar çıktı

Birçok ölü ve yaralı var

Londra, 12 (A.A.) — Dün Berlinde bombardıman edilen hedefler arasında Potsdam garından maada bir emtia garı, Tempelhof tayyare meydanı ve Tiergarten'e yerleştirilen bir tayyare dafi bataryası bombardıman edilmiştir.

Stokholm, 12 (A.A.) — Röyter: Evvelki gece Berlin üzerinde yapılan akın esnasında Herman Goeringshasse ile Potsdamerplatz'da dahi yangınlar çıkmıştır.

(Devamı 2 ncide)

Alman tayyareleri

Londraya dün yine hücum ettiler

92 tayyare düşürüldü

Polonyalı tayyareciler 14 Alman tayyaresi düşürdüler

Londra, 12 (A.A.) — Röyter Bildiriyor:

Londra mıntakasında bugün ilk alârm işareti saat 16 dan az evvel verilmiştir.

Düşman pilotları payitahta yaklaşdırılmamışlardır.

Londra, 12 (A. A.) — Dün Londra üzerinde cereyan eden hava müsademelerinde Polonyalı tayyareciler büyük bir faaliyet göstermişlerdir.

Düşürülen 92 tayyarenin 14 ü Polonya tayyareleri tarafından düşürülmüştür.

Dün gece Londraya tevcih edilen hava hücumları hakkında tafsilât ve tam raporlar henüz gelmemiştir. Bununla beraber alman haberlere nazaran düşman tayyarelerinin çoğu yollarından çevrilmiş ve tardedilmişlerdir.

Londra, 12 (A.A.) — Dün İngiltere üzerinde cereyan eden hava muharebelerinde İngiliz hava kuvvetlerinin 24 avcı tayyaresi kaybettiği ve pilotlardan yedisinin sağ ve salim olduğu tespit edilmiştir.

(Devamı 2 incide)

Amerika cumhurreisi
Ruzvelt diyor ki:

Dünyada tahakküm zihniyetinin hüküm sürdüğü bu anlarda en iyi müdafaa vasıtası *Harbe hazır olmaktır*

Harpten her zamandan ziyade nefret ediyorum

Vaşington, 12 (A.A.) — Amerika Reisicumhuru Ruzvelt dün burada söylediği bir nutukta, Birleşik Amerika devletlerinin millî müdafaasını temin için hazırlanan plânın ehemmiyeti üzerinde durmuş ve demiştir ki:

Dünyada tahakküm zihniyetinin hüküm sürdüğü bu anlarda en iyi müdafaa vasıtası harbe hazır olmaktır.

Ruzvelt, gerek kendisinin, gerek partisinin Şikagoda tesbit edilen programa sadık bulunduklarını ehemmiyetle kaydettikten sonra şöyle demiştir:

— Geçen hafta, memleketin şark kısmında milli müdafaa hususunda ele edilen terakkileri müşahede etmek fırsatını buldum. Bu terakkiler bana şu kanaati vermiştir, ki Amerika her türlü ihtimale karşı koyacak vaziyette olacaktır.

Reisicumhur bugünkü şartlara telmih ederek de şunu söylemiştir:

— Bugün zayıf olmak taarruzu tahrik etmek demektir. Bu söylediğim bir nazariyeden ibaret değildir. Bu, dünyada son aylar hâdiselerinin müteaddit defalar isbat ettiği bir hakikatti.

Vaşington, 12 (A.A.) — Röyter Ajansından:

Reisicumhur Ruzvelt, Tredünyonlar kongresinde dün akşam bir nutuk irad ederek şöyle demiştir:

— Harpten her zamandan ziyade nefret ediyorum. Harbin sahillerimize sirayet etmemesi için son hadde kadar elimden geleni yapmağa azmettim.

(Devamı 2 ncide)

Yeni başladığımız romanlar
1
Koca Yusuf

Yazan:
İskender Fahrettin

2
Devlet Kuşu

Moris dö Kobranın aşk ve macera romanı

Her ikisi de iç sayfalarımızdadır hülâsa ile devam ediyor

Dünkü zelzele

İzmitte halk korku içinde sokaklara fırladı

Refahiyede bazı binalar çatladı

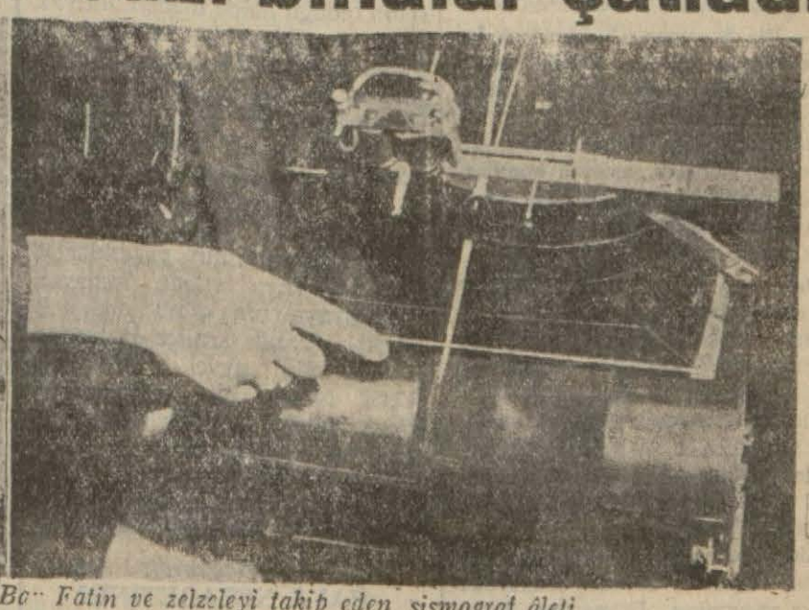

Rasathane Müdürü Ba·· Fatin ve zelzeleyi takip eden sismograf âleti

Macar kıtaları Transilvanyanın işgaline devam ediyor

Bükreş, 12 (A. A.) — Dün neşredilen resmî tebliğ, Transilvanyanın birinci mıntakasının evvelce tespit olunmuş program mucibince intizamla ve hâdisesiz surette tahliye edildiğini bildirmektedir. Terkedilen arazinin geri kalan kısmı, 12 ve 13 eylûl tarihlerinde tahliye olunacaktır.

Budapeşte, 12 (A.A.) — Röyter ajansından:

Macar kıtaatı, Kluj'a varmışlar ve Transilvanyanın Romanya tarafından terkedilmiş olan kısmının işgaline devam etmişlerdir.

Budapeşte, 12 (A.A.) — Macar kıtaları, dün Transilvanyanın merkezi olan Koloşvar'a girmişlerdir. Şehir donanmış bulunuyordu. Halk Macar kıtalarını hararetli surette karşılamışlardır.

Buğday, arpa, Mısır ihracı menedildi

Ankara, 12 (A.A.) — Ticare Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

2/13477 sayılı kararnamenin sureti tatbikine mütedair talimatnamenin "ihraçlarına lisans verilen„ ikinci ve üçüncü listelerinde bulunan 151 tarife pozisyonunda buğday, 152 tarife pozisyonunda mısır ve 153 tarife pozisyonundaki arpanın "ihraçlarına lisans verilmiyen„ maddeleri havi bir numaralı listeye ithal edildiği bildirilir.

PARİSİ Almanlardan önce kim işgal etmişti?

Bir Fransız yüzbaşısının yazdığı bir roman

Beşinci sayfamızda okuyunuz

Rasathane müdürü diyor ki:

Şiddetli bir zelzelede apartımanlarımız yıkılmaya mahkûmdur

İstanbul, 12 (A.A.) — Kandilli rasathanesinden bildirilmiştir:

Bugün yaz saati ile 6 yı 16 dakika 42 saniye geçe İstanbulda hafif bir zelzele hissedilmiştir. Zelzelenin merkez üstü İstanbuldan 75 kilometre mesafededir.

Dün gece on biri çeyrek geçe şehrimizde orta şiddette bir zelzele daha olmuştur.

Karamürselde

Karamürsel, 12 (A.A.) — Bu sabah 6. 15 de burada on saniye süren orta şiddette bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

(Devamı 2 ncide)

Kanadalı tayyareciler Bu ay sonunda İngiltereye gelecekler

Şimdiye kadar 12000 kişi yazıldı

Ottova, 12 A.A.) — Röyter:

İmparatorluk pilot yetiştirme planı mucibince Kanadada hazırlanan ilk tayyareciler, bu ay sonunda imparatorluk muharip kuvvetlerine iltihak edeceklerdir. Antrenmanlarını ilk bitirenler, müşahitlerdir. Pilotlar ve topçular, bir ay sonra hazır olacaklardır. Pilot, müşahit, topçu ve atölye eri olarak yazılanların miktarı 12 bindir. Bu servislere haftada 700 kişi kabul olunmaktadır.

Romanyada Siyasî mücrimler affedildi

Eski hava nazırı da ordudan çekildi

Bükreş, 12 (A.A.) — D.N.B.:

Siyasî sebep veya cürümler dolayısiyle eski rejim tarafından mahkûm edilmiş olan bir çok kimseler, kral ve başvekil General Antonesku tarafından imza edilen iki kararname ile affa mazhar olmuşlardır.

Bükreş, 12 (A.A.) — General Antonesko devlet reisi sıfatiyle bir beyanname neşrederek memleketten anarşist temayülü grupların tesirleri altında kalınmamasını talep ederek memleketin sükûnete ve intizama ve enerjik bir idareye ihtiyacı olduğunu söylemiştir.

(Devamı 2 ncide)

Günlerin peşinden:

Köfteciler, piyazcılar

İstanbul lokantacıları arasında köfteciler ve piyazcıların kaldırılması için ara sıra bir teşebbüsün mevcudiyetinden bahsedilir. Lokantacıların fikrince şehirdeki köftecilerin ve piyazcıların bugünkü manzarası turizm hareketinin inkişafı için zararlı imiş. Bundan başka köfte ve piyaz kolay hazmolunur yemeklerden olmadığı için halkın sağlığını korumak bakımından da bunların kaldırılması faydalı telâkki edilmekte imiş.

Bize kalırsa İstanbul caddelerinden kaldırılması icap eden dükkânlar varsa köftecilerden ve piyazcılardan evvel işkembeciler, paçacılar ve başçılardır. Hakikaten bunların yalnız manzarası değil, kokuları da caddelerden gelip geçenleri öğürtecek mahiyettedir.

Fakat bu mesele sadece esnaf arasındaki menfaat ihtilâfı bakımından tetkik edilirse lokantacılara rekabet eden yalnız köfteciler, piyazcılar, işkembeciler, paçacılar ve başçılar değil, mahallebicileri unutmamak lâzımdır. Hem mahallebicilerin son senelerde lokantalara rekabetleri mühim nisbette artmıştır. Memlekette hayat pahalılığının derecesi yükseldikçe müşterilerin bu tarafa akın edeceği de şüphesizdir. Fakat galiba mahallebiciler hakkında ileri sürecek bir kusur bulamadıkları için lokantacıların onlardan şikâyet ettikleri işitilmiyor.

HASAN KUMÇAYI

Hâdiseler arasında

Berlin - Londra hava taarruzları

İngiliz harp tayyareleri Berlini; Alman tayyareleri de Londrayı bombardıman ediyor! Berlin ile Londranın müdafaa sistemi en mükemmel bir derecede olduğu düşünülürse bu karşılıklı bombardıman hâdisesinin manası kendiliğinden meydana çıkar: Hava taarruzlarına karşı geçilmez müdafaa sistemi yoktur!

Fransa ordularını mağlûp eden ve Norveçin tâ şimalinden başlıyarak İspanyaya kadar bütün sahilleri işgali altına alan Almanya İngilizlerin Berlini bombardıman ederek Rayştag meclis binasını yakmaları ve diğer bir takım müesseseleri tahrip etmeleri bütün Avrupa kıtasına hâkim olmanın verdiği itimat içinde mağrur olan Alman milletini düşündürecektir. Her Almanın kafasında kendi kendine:

— Biz Avrupaya hâkim isek İngiliz tayyarelerinin Berlini bombardıman etmeleri nedir?" suali teşekkül edecektir.

İngilizlerin bu suretle bütün Almanyayı devamlı surette bombardıman etmeleri tabii Hitlerin ateşli nutuklarındaki vaitlerin tesirini çok zaman geçmeden silecektir.

Onun için Alman Führeri her ne pahasına olursa olsun Britanya adasına ihraç hareketi yapmak mecburiyetini şüphesiz bugün her vakitkinden ziyade hissediyor. Çörçil'in son nutkunda Britanyaya ihraç için Norveç ve Fransa sahillerinde yapıldığından bahsedilen askeri hazırlıkların doğruluğuna inanmak lâzımdır.

Rivayete göre Almanların ilk büyük taarruzu üzerine Londrada çıkan yangınlar Fransanın Manş denizi sahillerinden görülmüş, hattâ bu sahillerden başka Sen nehrinin mansabını teşkil eden körfezden başlıyarak tâ Şerburga kadar olan mesafeden dürbünsüz olarak görülmüş. Son haberlerden Londra civarında vukua gelen ve Fransız sahillerinden bu şekilde görülen yangınların petrol ve penzin depolarına ait iştialler olduğu anlaşılıyor.

Fakat buna mukabil İngilizlerin Berline yaptıkları hava taarruzları da mühim olmuştur. Amerikalı gazetelerin Berlin muhabirleri bu taarruzu bildirirlerken (Berlin yanıyor!) tabirini kullanmışlardır. İngiliz tayyareleri Berlinin merkezinden dalga halinde geçtikleri için bütün şehrin müdafaa sisteminin harekete geçmesi lâzım gelmiştir. A.

Buğday ve un meselesinin en makul hal şekli

(Baş tarafı 1 incide)

Bu takdirde Toprak Mahsulleri Ofisinin piyasadan ucuz mal vermesinde ve bunu da kati bir lüzum kendini göstermeden vermesinde faydadan ziyade mahzur bulunduğu ve bu mahzura karşı alınacak en kısa tedbirin de Toprak Mahsulleri Ofisinin fiyatını piyasaya uydurmaktan ibaret olacağı kendiliğinden anlaşılır.

Toprak Mahsulleri Ofisinin asıl gayesi müstahsillerin mallarını fiyat düşkünlüğünden kurtarmaktır; satışlarına yardım etmektir.

Ofis memlekette mahsul bolluğu değil, ancak kıtlığı olduğu veya piyasada fiyat yükseltmek için suni hareketler hissolunduğu zamanlarda piyasada nâzım rolü oynamakla halka hizmet edebilir. Yoksa memlekette istihsal miktarı iki sene halkın gıda ihtiyacına kâfi olduğu bir zamanda bütün İstanbul piyasasına buğday yetiştirmek onun vazifesi değildir. Harici taleplerin şiddeti karşısında ofisin elindeki buğdaylar için müşteri bulmak hiçten olduğuna göre stokların bozulması korkusu ile satış yapmak zarureti de varit olmamak lâzım gelir.

ASIM US

Seferihisarın kurtuluşu kutlandı

İzmir, 12 (A.A.) — Seferihisar kazasının düşmandan kurtuluşunun 18 inci yıldönümünü kutlamak için yapılan tezahüratta İzmir valisi Fuat Tuksal da bulunmuştur. Aynı zamanda kaza belediyesi tarafından yetmiş bin lira sarfı ile kasabaya getirilmiş olan içme suyunun da açılma merasimi yapılmıştır.

Romanyada siyasi mücrimler affedildi

(Baş tarafı 1 incide)

Ordunun terhisi başlıyor

Bükreş, 12 (A.A.) — "D.N.B.": Başvekletin bir tebliğine nazaran ordunun terhisi için lâzımgelen tedbirler alınmış ve bundan sonra tekâlif harbiye usulü pek istisnaî ahvalde tatbik edilecektir.

Bükreş, 12 (A.A.) — Stefani Ajansından:

Başveklet, orduyu kısmen terhis ve seferberlik dolayısiyle yapılan müsaderelerin miktarını tenkis etmeğe karar vermiş olduğunu bildirmektedir.

Eski hava nazırı ordudan çekildi

Bükreş, 12 (A.A.) — Eski hava nazırı General Pol Todoresko ordudan çekilmiş ve istifası kabul edilmiştir.

Petrol sondaj müsaadeleri tetkik edilecek

Bükreş, 12 (A.A.) — Başvekil General Antonesku, 12 senedenberi petrol sondajları müsadereleri de dahil olduğu halde maden imtiyazlarına ne gibi şeraitte verildiği hakkında tahkikatta bulunacak bir komisyon kurmuştur. Bu imtiyazların verilmesinde bazı yolsuzluklar vukua geldiği sanılmaktadır.

Valde kraliçe bugün Floransadan ayrılıyor

Floransa, 12 (A.A.) — D.N.B.: İtalyan gazetelerinin yazdıklarına göre, Romanya valide kraliçesi, Romanyaya cuma günü hareket edecektir. Valide kraliçe İtalyadan hareketinden evvel, Venedikte Prens Nikola ile görüşecektir. Prens Nikola, şimdilik henüz Romanyaya dönmiyecektir.

Alman tayyareleri

(Baş tarafı 1 incide)

HAVA NEZARETİNİN TEBLİĞİ

Londra, 12 (A.A.) — Hava nezaretinin dün akşamki tebliği:

Düşmanın Londra mıntakası üzerindeki faaliyeti hakkında şimdi daha mufassal malûmat elde edilmiştir. Hususî binalarda çok hasarat husule gelmiş olmasına rağmen, bu tahribat geçen gecekilere nazaran daha ehemmiyetsiz bulunmaktadır. İnsanca zayiat dahi çok az olmuştur. Yangın bombaları müteaddit yangınlar çıkarmışsa da bunların yalnız bir tanesi büyük olmuş ve hepsi süratle önlenmiştir. İtfaiyenin yaptığı hizmet bir kere daha her türlü takdirin fevkinde olmuştur. İtfaiye servisleri fasılasız faaliyetlerine devam etmişlerdir.

İnsanca zayiat hakkında raporlar henüz tamamen gelmemiş olmakla beraber, Londra mıntakasında 18 kişinin öldüğü ve 280 kişinin yaralandığı malûmdur.

Dün gece hücumlara maruz kalmış olan mıntakilere Taymis nehrinin mansabının cenubunda bir şehri de ilâve etmek lâzımgelir. Bu şehirde müteaddit evler tahrip edilmiş ve birkaç kişi ölmüştür. Dün geceki insan zayiatının yekûnu 400 ölü ve 1400 yaralıya baliğ olmaktadır. İnsanca zayiatın en büyük kısmı, halkla dolu bir mektep üzerine bir bomba isabet ederek bu mektebin yıkılmasından doğmuştur. Londranın şark müntehasında bulunan bu mektebe evleri yıkılmış olan Londralılar muvakkaten iskân edilmişlerdi .

Bugün takriben saat 13 e kadar düşmanın İngiltere üzerindeki faaliyeti hafif olmuştu. Fakat bu esnada bir düşman filosu Londraya yaklaşmağa başlamıştır. Düşman tardedilmişse de gelen raporlardan anlaşıldığına göre, Taymisin cenup mıntakasında bazı tahribat olmuştur. İnsanca zayiata mütedair malûmat henüz alınamamıştır.

Bir cenup şehri üzerine de bombalar atılmıştır. Bir kaçı ölü olmak üzere insanca zayiat olmuştur.

Dünkü zelzele

(Baş tarafı 1 incide)

İzmit, 12 (Hususî) — Bu sabah saat altıyı yirmi geçe yerden bomba gibi patlayan ve bir kaç saniye devam eden şiddetli bir zelzele oldu. Halk korku içinde sokaklara fırladı. Zayiat yoktur.

Zilede

İZle, 12 (A.A.) — Dün saat 16.10 da Zilede on saniye süren orta şiddette bir zelzele olmuştur. Hasarat ve ziyat yoktur.

Refahiyede

Refahiye, 12 (A.A.) — Dün saat 11.55 de burada şiddetli bir hareketiarz olmuştur. Bazı binalarda yeniden çatlaklar husule gelmiştir. Halk korkudan sokaklara fırlamıştır.

Hastane müdürü Bay Fatinle mülâkat, Beşinci Sayfamızdadır...

Amerika efkârı umumiyesine göre Harbi İngiltere kazanacak

Nevyork, 12 (A. A.) — Nevyork Taymis gazetesinin bildirdiğine göre, Amerika efkârı umumiyesine müracaat eden enstitünün ağustos ayı için yaptığı rey tasnifinde Amerikalıların yüzde 43 ü harbin İngiltere tarafından kazanacağını ve yüzde yedisi Almanyanın kazanacağını zannetmekte yüzde kırkı da müteredditbulunmaktadır. Temmuzdaki tasnifde ise halkın yüzde 32 si İngilizlerin yüzde 33 Almanların kazanacağına rey vermiş yüzde 35 i de taraflar hakkında fikir vermemişti.

Ruzvelt diyor ki

(Baş tarafı 1 incide)

Demokrat fırkanın Şikago programından bahseden reis, şöyle demiştir:

— Ecnebi memleketlerdeki muharebelere iştirâk etmek istemiyoruz. Bize karşı taarruz hali müstesna olmak üzere ecnebi memleketlerde döğüşmek için askerî kıtaat ve deniz ve hava kuvvetleri göndermek arzusunda değiliz.

Amerikan milleti, yer yüzünde etrafa saldıran azgın kuvvetlere karşı en iyi müdafaa tarzının çok kuvvetli bir hazırlıktan ibaret olduğunu pekâlâ biliyor.

İngiliz tayyareleri

(Baş tarafı 1 incide)

Altenbladet gazetesi, dün Berlinden şu telgrafı çekmiştir

Çatısını bir bomba baştan başa delmiş olan Rayiştağ binasından bu sabah dumanlar çıkmakta olduğu görülmekteydi. Zannedildiğine göre, bu akın Berlinin şimdiye kadar gördüğü hücumların en tahrip kârı olmuştur. İngiliz pilotlarının attıkları aydınlatıcı fişeklerle Unterdenlinden caddesi gündüz gibi aydınlanmış bulunuyordu.

Brüksel bombalandı

Brüksel, 12 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor:

İngiliz tayyareleri, dün gece de evler ve gayri meskûn hedefler üzerine gelişi güzel bombalar atmışlardır.

Çok aşağıdan uçan tayyareler, Brüksel civarında evler üzerine sekiz bomba düşmüştyr. Beş sivil ölmüştür. Bombalar, ayni zamanda evlere de büyük hasar yapmıştır. İngilizlern seçtiği hedef her türlü askerî müesseseden çok uzak bulunuyordu.

Salı sabahı İngiliz tayyareleri, Liege civarında Herstala nahiyesi üzerine de bombalar atmışlardır. Burada hasar yoktur.

Berlin, 12 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor:

11 - 12 Eylül gecesi, İngiliz tayyareleri yeniden Şimalî Almanya üzerinde uçmuşlar ve birçok şehirlerin, ezcümle Hamburg ve Bremenin halkla meskûn mahallelerine yangın ve infilâk bombaları atmışlardır. Birçok yangın çıkmış, birçok ev hasara uğramıştır. Birçok yaralı ve ölü vardır. Ölü ve yaralıların hakiki miktarı henüz tesbit edilmemiştir.

Berlinde hava dafi bataryalarının şiddetli ateşi, halkın disiplini ve pasif müdafaanın seri ve enerjik müdahalesi sayesinde, hasaratın daha büyük olmasının önüne geçilmiştir.

Berlin, 12 (A. A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

İngiliz tayyareleri, 11 - 12 eylûl gecesi, şimalî Almanyada, bir çok şehirlerin ezcümle Hamburğ, Bremen ve Berlin'in halkla meskûn mahallelerini, bir kere daha, infilâk ve yangın bombaları ile bombardıman etmiştir. Birçok yangınlar çıkmış ve evlerde ve bahçeli evler mahallelerinde hasarlar kaydolunmuştur. 14 ölü ve 41 yaralı vardır. İsabetli müdafaa ateşi, halkın disiplinli hareketi ve kendi kendini muhafaza bahsindeki makul faaliyeti, Berlin'de ve diğer mahallerde daha büyük hasarların önüne geçmiştir.

Mes'ut bir izdivaç

Emekli Yarbay Ziya Denizerinin kızı Mesadet Ziya Denizeri ile Türkiye demir ve çelik fabrikaları müessesesi muhasebe şefi Mehmet Ali Yeğenoğlunun evlenme merasimi dün Beyoğlu evlenme memurluğunda icra edilmiştir.

Genç evlileri tebrik eder, sonsuz saadetler dileriz.

Hava Kurumuna yardımlar

Genç bir kadın tevkif edildi

Arkadaşının şık bir yüzüğünü çalmaktan suçlu

Genç, güzel ve çok şık giyinen İfakat adında bir kadın, dün sabah Fatihteki bir arkadaşına misafirliğe gitmiş ve arkadaşı herhangi bir iş için aşağıya indiği sırada masa üzerinde duran 30 lira değerindeki bir yüzüğü çalmıştır.

İfakat gittikten sonra arkadaşı işi anlamış ve polise haber vererek kadını yakalatmıştır.

İfakat dün geç vakit ikinci sulh ceza mahkemesinde muhakeme olunmuş, suçunu itiraf ederek demiştir ki:

" — Arkadaşım odadan çıktıktan sonra masa üzerindeki yüzüğü gördüm; O kadar güzel ve zarif idi ki gözlerim karardı, kendimi kaybettim ve elim gayri ihtiyarî masaya uzanarak yüzüğü aldı.

Hemen çorabımın içine sokarak sakladım ve heyecandan bir şey belli etmemeğe çalışarak sokağa fırladım. Cezam ne ise razıyım.,

Neticede mahkeme İfakati bir ay üç gün hapis cezasına mahkûm ve hemen tevkif etmiştir.

Suriyeli futbolcular İzmirde

İzmir, 12 (A.A.) — Suriyenin en kuvvetli futbol takımı olan Elnadielriyazi'ye mensup olan futbolcular, idarecileri ile beraber ekspres ile şehrimize gelmişlerdir. 14 ve 15 eylûlde iki müsabaka yapacak olan bu takımın içinde Halepten 5, Beyruttan 2 millî oyuncu vardır. Yapılacak müsabakaların çok heyecanlı olacağı muhakkaktır.

İngiliz elçici İzmirden Ankaraya döndü

İzmir, 12 (A. A.) — Şehrimizde bulunmakta olan İngilterenin Ankara büyük elçisi Sir Knatchvile Hıguesson ve refikaları yanlarında diğer zevat bulunduğu halde bu sabah 8,50 de Soydiköy tayyare meydanından tayyare ile Ankaraya hareket etmişlerdir.

Sovyetler sefiri Lord Halifaksla görüştü

Londra, 12 (A.A.) — Röyter ajansının diplomatik muharririnin salâhiyettar bir kaynaktan haber aldığına göre, Sovyet sefiri B. Maisky, dün akşam hariciye nezaretinde Lord Halifaks'ı ziyaret etmiştir. Mülâkat esnasında Baltık meselesinin müzakere edildiği bildirilmektedir.

İspanyol hariciye nazırı Berline gidiyor

Berlin, 12 (A.A.) — Stefani ajansından:

Salâhiyettar bir Alman menbaından öğrenildiğine göre Alman hükûmetinin daveti üzerine İspanyol hariciye nazırı B. Serano Suner, yakında Almanyaya bir seyahat yapacak ve bir kaç gün Almanyada kalacaktır.

İki hâkim, bir müddeiumumî çağırılıyor

İstanbul C. Müddeiumumiliğinden:

İstanbulda bulunduğu anlaşılan Ayancık C. Müddeiumumisi Hamid Akcayın memuriyetimize müracaatının gazetenizle ilânını dilerim.

* *

İstanbulda bulunan Bolvadin ceza hâkimi Galip Tolunayın âcilen memuriyetimize müracaatının gazetenizle ilânını dilerim.

* *

İstanbulda bulunan Mersin hâkimi Şevki Kuyulu'nun memuriyetimize müracaatının gazetenizle ilânını dilerim.

Beyoğlu Halk Sineması

Bugün 14 te: 1 — Zeynebim; Türkçe sözlü ve şarkılı, 2 — Ölüm zeplini.

Ilgında 4433 Salihlide 2000 kişi âza yazıldı

Ankara, 12 (A.A.) — Bir yardım olmak üzere evlenme yüzüklerini hava kurumuna teberrü etmek hususunda vatandaşlar arasında başlamış olan hareket gün geçtikçe inkişaf etmektedir. Bugün bize verilen malûmata göre, Şarköyde askerlik şubesi reisi ve eşi, Şefik ve eşi, Mustafa ve eşi, Hüseyin Kerestecî,

Bor'da Cevdet Ülkü, Rasih Şahap Boyat, Ferit Özkan,

Eskişehirde Yüzbaşı Ziya Güncü ve eşi.

İzmirde Ali Gönülşen, Abbas Sarı ve eşi,

Ilgın'da Şükrü Afacan ve eşi, Nadir demir ve eşi, Hüseyin Köken,

Ayancıkta Cemal Boşdurmaz, Kaptan Yakup Çelebi,

Nazillide Ali Çağlar,

Bursada Ahmet Bibereken ve eşi

Balâ'da başmuallim Hamza Saraçlı, Evlenme yüzüklerini kuruma terkeylemişlerdir.

Diğer taraftan Hava kurumuna Şarköyde zabıt kâtibi Ahmet bir saat, Ayten Akkoyunlu bir altın yüzük ve altın işlemeli makas ve kalemtraş,

İzmirde Esin Şeker bir bilezik,

Ilgında Emine Afacan bir yüzük, Fatma Adil bir bilezik, teberrü eylemişlerdir.

Para yardımlarına gelince, Ankara Ragıb Sosyal 100, Harbiye talebesi 107, Jandarma subay ve erat okulu talebeleri 37, Salihlide halkevi mensupları 89 ve Şarköyde muhtelif zevat aralarında topladıkları 138 lirayı kuruma vermişlerdir.

Ilgında Kuruma âza yazılanların sayısı 4.433 ve Salihlide 2.000 ni bulmuştur.

Hastabakıcılığa talip bayanlar çağırılıyor

Fatih Askerlik Şubesinden:

Şubemiz vasıtasiyle hastabakıcılık ve hemşireliğe talip aşağıda adları yazılı bayanların 15 Eylûl 940 günü sabahı kurs görmeğe talip oldukları, Gülhane, Gümüşsuyu ve Haydarpaşa hastahanelerine müracaatla kayıtlarını yaptırmaları ilân olunur.

Ojeni Markaryan, Zehra Onat, Saliha Sıver, Perihan Irzık, Feriha Gündem, Nimet Kayalı, Nedime İşseven, Malika Alev, Muazzez Baykut, Naciye Baktaş, Menfa Tanmen, Mediha Toker, Meliha Turfan, Bedia Canbalat, Nihal Sevgi, Feride Batar, Nadire Azer, Saime Çevik, Hayriye Torhan.

Tahta köprü kaldırılacak

Yenicami arkasındaki yola asfalt döşenmektedir. Bu iş yarın akşama kadar bitirilirse otomobillerin buradan geçmesine müsaade edilcek, Eminönündeki tahta köprü kaldırılacaktır.

Yeniden b... eski eserler

Maarif Vekilliği muhtelif dillerden tercüme eserler sayısını arttırmağa karar vermiş ve bu hususta meşgul olmak üzere bir tercüme bürosu kurmuştu. Haber aldığımıza göre bu büronun faaliyetinden maada edebiyat sahasında yer almış olanların divanlar ve eserleri de tekrar basılacaktır.

İlk olarak Kâtip Çelebinin Keşfizzununu ile iki ciltlik Zeyli basılmağa başlanmıştır. Şimdiye kadar bu kitabın 15 forması hazırlanmıştır. Ay başına kadar 17 forma daha hazırlanacak ve Kânunuevvelin ilk haftalarında eser hazırlanmış bulunacaktır. Bu hususta Devlet Matbaası hummalı bir şekilde çalışmaktadır.

Arkadaşını bıçakla yaraladı

Unkapanında oturan sabıkalılardan İbrahim, aynı semtte oturan arkadaşı Kadri ile bir meseleden dolayı kavga etmiş, bıçağını çekerek arkadaşını kalçasından yaralamıştır.

İbrahim yakalanmış, Kadri tedavi altına alınmıştır.

GÜNÜN AKISLERİ

Dükkân sahiplerine âcizane bir tavsiye

Sabahleyin biraz erken çıkmışım. Dükkânlara bakınarak ilerliyordum. Son günlerde beni bir çanta almak merakı sardı. Bizim gibi yükte de, pahada da ağır bir sürü kitap, mecmua, kâğıt ve defter taşımak mecburiyetinde olan kimselere bir çanta her halde lâzım oluyor. Ancak onu elimde taşırken ne bir komisyoncunun, ne de Maliye Tahsildarının hukukuna tecavüz etmiş olmamak için onlarınkine benzemiyen bir çanta tedarikini düşünüyordum ve bu maksatla bir saraç dükkânının önünde durdum.

Kat kat küçük bavullar, cüzdanlar, kibrit mahfazaları, envai çantalar, hattâ ufak mikyasta bir eşek semeri bulunan camekânın içerisine doğru, henüz göz gezdirmiştim ki, dükkânın kapısından iri bir adam belirip; ufak yollu kolumu da çekiştirerek:

— Buyurun, dedi. Buyurun kardeşim.. İçeri gelin de verelim... İstediğinizin âlâsı var bizde!

Bittabi içerimde, "almak, arzusu da olsa, derhal vazgeçtim.

Niçin diye sormayın. Çünkü hepiniz az çok bu "acele davet" ten ürkmüş, sıkılmışsınızdır. Bir şeyi alacaklı olsanız bile, bu vakitsiz delâletin şaşırtıcı tesiri altında omuzunuzu kıvırıp başınızı kaldırarak —hem inadına— bir başka camekâna doğru ilerliyerek oraya bakmayı tercih etmişsinizdir.

Sanırım ki dükkân sahipleri ve umumiyetle tezgâhtarlar, camekânlarını —velev bir şey satın almak maksadile— seyreden yolcuları derhal dükkânın içerisine davet etmekle büyük bir ruhi hata işliyorlar. Sarfedebilecekleri para ile camekânda gördüklerinin tahmini değeri arasında en basit bir mukayese ve hesap yapmalarına bile meydan vermeksizin, onların apansız girtlağına sarılmağa benzer bir telâş!

Evet, anlıyorum; malını satmak isteyen bir adam "alırsan al istemezsen bırak" gibi; artık zararı görülmeğe başlamış bir sürüm usulünü devam ettirecek değildir. Lâkin müşterilerini cezbetmek istiyorsa, o biçareleri çaylâk taarruzuna uğramış gafil tavuklar gibi enselerinden yakalamağa çalışacağı yerde, daha muvafık bir yol bulamaz mı? Meselâ iyi tanzim edilmiş bir vitrin içerisine, en müsait fiyatları koyarak, en akla yakın teminatı göstererek gönlümüzü çekse olmaz mı? Ve bütün bu elverişli hazırlıktan sonra, en heyecanlı roman isimlerini kapağına yazıp ta "İç sahifelerimizde başlıyor., diyerek karilerini meraktan meraka düşüren Mecmua Sahipleri gibi, daha mühim tafsilâtın "içeriden anlaşılacağını., gösteren bir levha koysa!

Halbuki vaziyet tamamen aksinedir: Ekseri dükkânlar, esrarengiz bir yer halindedir. Vitrinlerinde fiyat yoktur. Ne öğrenmek arzusundaysanız, hepsi de sizi dükkân kapısından çal yaka içeri çekmek isteyen Mal Sahibi ile sıkı fıkı görüşmeğe bağlıdır. Bu görüşmelerden de, çoğu defa bir netice alınmaz. Üstelik kavgalı çıktığımız yerler vardır...

Düşüncelerimi haklı bulmuyor musunuz? Kaç dükkânın böyle aşırı işgüzarlıklarına eyhallah ettiniz de gönlünüzün dilediği gibi bir alış veriş yaparak çıktınız? Alış veriş nizamımızda halkımızın psikolojik lnkisafına uygun bir değişiklik lâzımdır. Bunu, ticaret erbabımızın takdir etmesi beklenir.

HİKMET MÜNİR

Politika:

Fransaya dair bazı teşhisler

Fransada kış gözükmeden açlık kendini hissettirmeğe başladı, Paris'te şarap buhranı bile kendini göstermekte gecikmemiştir. O Paris ki halkı şarabı sudan daha iyi tanırdı. Şarap biraz da Fransız vatandaşı sayılırdı. Şimdi çarşılar, pazarlar ve mağazalar da müthiş felâketin birer işaret noktası halinde göze batmaktadır.

Peten Fransasında hasreti çekilen bir çok şeylere ancak haritalarda Fransız rengini taşıyan müstemlekelerde bolluğu hatırlanarak bir nevi teselli bulmak arzusu hâkimdir. Nitekim Klermon Ferrandda çıkan Jurnal bir makalesinde bu meseleden şöyle bahseder:

"Burada mahrum olduğumuz şeylerin müstemlekelerimizde mevcut olduğunu görmek kâfidir. Şimali Afrikada, Merkezi Afrikada, Madagaskarda, Hindiçinide, Antil adalarında boşluğu doldurmak için lâzım olan şeyler bol bol vardır.,

Fakat neye yarar. Bugün Peten Fransası muhtelif sebeplerle en dar hudutlar içinde küçük, küçük parsik parçalar halini almıştır.

Vâkıa Peten Fransası mütarekenin imzasından sonra mütareke komisyonları kararile deniz aşırı seferler yapmak salâhiyetini elde etti! Fakat bu müsaade nazari mahiyette kalmaya mahkûm oldu. Çünkü denizler henüz harp sahasıdır! Bu sebepten emniyet teessüs etmmeiştir. Mütarekeyi kabul eden ve bu mütareke ile Almanya ile artık ne şekilde olursa olsun sulh halinde yaşamayı ideal edinen Fransanın denizlerde ticaret filolarına serbesti temin etmesi mümkün değildir.

Diğer taraftan abluka hattı gün geçtikçe kendini daha kuvvetli bir şekilde hissettirmektedir. Memleket içinde kara nakliyatı da harpten evvelki veyahut Fransanın mütarekeyi kabulünden önceki şartlara göre işleyememektedir. Fransanın münakalât nizamı mihver erkânı harbiyelerinin plânlarına göre bir şekil ve hüviyet almıştır.

Bunun içindir ki Fransa hem haricten hem de dahilden münakalât güçlükleri içindedir. Bu güçlük Fransanın açlık davasını bir noktasından izah eder. Deniz ve kara münakalâtının girdiği çıkmaz tabiatile yalnız ekonomik bir aksülâmel vücude getirmekle kalmıyacaktır. Münakalât güçlüğüne bir de sadece Pariste miktarı bir milyonu bulan işsizlerin bütün memleket mikyasında hacmini ilâve ederseniz Fransada patlak verecek bir çok sosyal meselelerin kımıldanmakta olduğunu görürsünüz.

Fransa harici cepheden bir mütareke ile kurtuldu. Fakat dahili cepheyi yenmek için bu mütareke kâfi gelmiyecektir. Fransada yeni hâdiseler beklenebilir.

Sadri ERTEM

Şehir Haberleri

Bu yıl yapılacak gramer tedrisatı

Hazırlanan kitap tecrübe mahiyetinde tedris edilecek

Maarif Vekilliği ders yılı ortasında bütün okullara gönderdiği bir tamimle uzun zamandanberi okutulmıyan Gramer tedrisatının yeniden yapılmasını bildirmiştir.

Geçen ders yılı öğretmenler Grameri lise ve orta okullarda müfredat programı dahilinde talebeye notlarla tedris etmişler ve ilk okullarda da ana dili tedrisatında basit olarak gramer gösterilmişti.

Bu yıla gelince Vekâlet gramer tedrisatı için yeni bir kitap hazırlamıştır. Kitabı Ankara hukuk fakültesi doçentlerinden Tahsin Banguoğlu ile İstanbul üniversitesi profesörlerinden Ragıp Hulûsi tertip etmiştir. Kitab bu ders yılı başından itibaren bütün orta tedrisat müesseselerinde okutulacaktır. Fakat, bu sene yalnız bir tecrübe senesi geçirecektir .Öğretmenler kitap üzerinde mütalealarını ders yılı sonunda maarif vekilliğine bildirecekler ve kitapta icabeden tadilât icra edilecektir.

İlk okullarda Gramer de Maarif Vekâletinin tesbit edeceği şekilde okutulacaktır.

İlk okul talebelerine gösterilecek gramer de lise ve orta okullardaki talebeyi hazırlayıcı mahiyette olacaktır.

Esnafa ceza kâr etmiyor

Büyükderede yine bir çoklarına ceza verildi

Emniyet altmcı şube memurları dün Sarıyer ve Büyükdere kazasında teftişlerine devam ve belediye nizamnamelerine aykırı harekette bulunan bir çok esnafı cezaya çarpmıştır.

Bu cümleden olmak üzere Büyükderede Nesimenin fırınında 36 kilo, Yenimahallede Mehmet Eminin fırınında 54 kilo, Abbasın fırınında 43 kilo eksik tartılı ekmek bulunmuş, bunlar musadere olunarak fırıncılar hakkında zabıt tutulmuştur.

Ayrıca börekçi Mehmet Ali pislikten, mahallebici Şevki kalaysız tencere kullanmaktan, kasap Bayram manda eti satmaktan, sütçü Şakir kalaysız kazan kullanmaktan, lokantacı Minas kalaysız tencerede yemek pişirmek suçundan muhtelif cezalara çarpılmıştır.

3 otobüs, 22 şoför, tramvaydan atlayan 30 kişi ve markasız olarak köprüde hamallık yapan 8 hamal hakkında da zabıt tutulmuştur.

10 sabun nümunesinden beşi bozuk çıktı

Belediye sıhhat müdürlüğü son bir ay zarfında 52 sabun nümunesi almıştır. Bunlardan onuna ait tahlil raporu kimyahaneden gelmiştir. On nümuneden beşi bozuk biri iyi çıkmıştır. Diğer dördünün de az pişirildiği görülerek tekrar pişirilmesine karar verilmiştir.

42 nümunenin raporları henüz gelmemiştir.

Bir bekçiye kamyon çarptı

Şoför Halit Türkcanlının idaresinde 3526 numaralı kamyon, dün Bakırköyde, İstanbul caddesinden geçerken, elinde bisikletle yoldan geçen bekçi Nâzıma çarpmış, bir müddet sürüklemiştir.

Bekçi vücudünün muhtelif yerlerinden yaralanmış, baygın bir halde Cerrahpaşa hastahanesine kaldırılmıştır.

Şoför Halit yakalanmıştır.

Bir bilete iki ikramiye çıkabilir mi?

Adapazarında sakin karilerimizden Eşref Oral gazetemize yazdığı bir mektupta Millî Piyangonun son keşidesinde sonları (53) ile nihayet bulan biletlerin 8 lira ve 3 ile nihayet bulan numaraların da 3 lira kazandığını, fakat (53) numara ile biten biletlerin her iki amortiyi de almağa hakkı olduğunu, fakat başvurduğu bütün bayilerin:

" — Yalnız 8 liralık ikramiyeyi veriyoruz. Diğeri hava kurumuna kalır,, dediğini ileri sürüyor.

İlk bakışta bu çok haklı görülmektedir. Fakat yaptığımız tahkikata göre, Millî Piyango nizamnamesi bu hususta şu maddeyi ihtiva etmektedir:

Diplomasız doktor mu çalıştırıyor?

Muhakeme karar için başka güne kaldı

Sirkecide muayenehanesi olan bevliye doktorlarından Horhoroninin Necip adında bir diplomasız doktor çalıştırdığı haber alınmış ve belediye doktoru tarafından bir cürmü meşhut tertip edilerek Necip muayene esnasında yakalanmıştır.

Necip ile doktor Horhoroninin muhakemesine dün asliye sekizinci cezada başlanmış. Necip, doktorluk yapmadığını, sadece Horhoroniye ehliyet istemiyen bazı işlerde yardım ettiğini söylemiştir.

Horhoroni ise, bunun rakibi olan bir doktor tarafından Necibi ayartmak maksadı ile ihbar yapıldığını ileri sürmüş, muhakeme karar için başka bir güne bırakılmıştır.

* Mehmet Dayıoğlu adında sabıkalı bir hırsız evvelki gün Sultanahmet civarında Aslaner apartımanına girmiş, bir takım eşyalar çalıp kaçarken yakalanmıştır.

Mehmet Dayıoğlu dün adliyeye teslim olunmuştur.

İstanbul maarifinin sıhhat işleri

İstanbul maarifi sıhhî heyetinin takviyesi hususunda sıhhat işleri müfettişliği tetkiklere başlamıştır. İstanbulda orta tedrisat ve ilk tedrisat öğretmenleri için kurulan iki sıhhî heyet âzaları arasında bazı değişmeler yapılacaktır.

Maarif heyeti sıhhiyesi haftada iki defa toplanacaktır. Doktorların okul faaliyetleri de arttırılacaktır.

Görüp düşündükçe:

Deniz kervanları

"Kervan" sözünün ne engin bir ufku vardır!... İnsan bunu söyleyince veya yazınca, gözlerinin önünden duvarlar kalkıyor, ağaçlar kaçıyor, yollar siliniyor. Geniş, uçsuz bucaksız bir çöl uzamağa başlıyor. Rüzgârlarla dalga dalga kırışmış bir çöl, buralarda rüzgâr, en usta bir berberdir. Çölün kum saçları üstünde bin türlü ondüleler yapar. Menevişler, kabartmalar işler.

Sonra şu "kervan" sözünün tesiri yalnız gözde de kalmaz. Kulaklara hazin iniltili çıngırak seslerini de getirir. Yüzer gibi geçen süzgün bakışlı develerin garip bağrışmalarını bile duyar gibi olursunuz.

Vaktile kervan, yalnız çöllerin katarı idi. Susuzluk, eşkiya tehlikesi, yolcuları biribirine bağlar, kafilelerle göç zorunda bırakırdı. Sonra medeniyet ilerledikçe, kervan, kaplumbağa halini aldı.

Daha hızlı binekler türedi. Hele buharın keşfi, kervanlara birer tarih yadigârı siması verdi.

Evet, böyle idi.. Fakat 1940 yılı bir çok acayipliklerle birlikte "kervan" usulünü de tarihin içinden çıkararak, yeni bir dünya modası yaptı.

Artık vapurlar tek tek gitmiyorlar. Denizler de, tıpkı çöller gibi baskınlara uğradığı için, iskelelerde, limanlarda gemiler birike birike kervan olduktan sonra kalkıyorlar. Bunların da tehlikeli geçitleri aşacak kervanlar gibi muhafızları var. Bunların da etrafını zırhlılar kuşatıyor. Güvertelerinde avcı tayyareleri, top başında keskin nişancıları bekleyen zırhlılar:

İnsanlık, bu asra girerken rüşdünü isbat ettiğine mağrurdu. Elinde yarattığı eserlerin beratı, alnında geçirdiği imtihanın mukaddes teri vardı.

Nasıl oldu da geçmişi bu kadar parlak vesikalarla dolu bir Avrupa, bugünkü acıklı hale düştü? Öyle sanıyorum, ki bunun bin tane cevabı olsa da aslâ sırrın düğümünü çözemez.

Yüzlerce sanatkârın, yüzlerce dehanın, insanlığın yüz aklığı sayılan büyük yaradılışlı kalem, fırça ve mimkar kahramanımın asırlardanberi işledikleri muazzam merkezler yerlere serilirken başka türlü düşünmeğe, başka türlü hükümler vermeğe kimin dili varır?

Yeni girdiğimiz kervan devri, karanlık geçmişin kervanlarından çok daha acı ve hele bin kere daha yüz kızartıcıdır.

HAKKI SÜHA GEZGİN

Çuval buhranı önlenebilecek mi?

Fiyat murakabe komisyonu bu hususta bir karar aldı

Dün toplanan fiyat murakabe komisyonu piyasadaki çuval buhranını transit anbarlarında ki mallar çıkıncaya kadar önlemek üzere tetkikler yapmıştır.

Bu arada bilhassa değirmenlerin un koymak üzere çuval bulamadıkları görülmüş ve bazı tedbirler alınması kararlaşmıştır.

Değirmenlerden fırınlara verilen çuvalların birkaç defa kullanıldıktan sonra eskimekte, yamalı veya dikişli bir halde kullanılmasına ise Maliye Vekâletinin bir talimatnamesi dolayısiyle imkân görülmediği anlaşılmıştır.

Fiyat murakabe komisyonu eski çuvalların fırıncılar tarafından tekrar değirmenlere satılabilmesi ve değirmenlerin de bunları tekrar kullanılabilmesi için tetkikler yapmıştır. Bu suretle bir müddet için çuval buhranı önlenmiş olacaktır.

Sakarya şilebi Leros adasında

İstanbuldan İskenderuna giderken 13 gün evvel Akdenizde kaybolan Sakarya şilebi hakkında dün İzmirdeki İtalyan konsolosluğu tarafından alâkadarlara malûmat verilmiş; şilebin Leros adasında bulunduğu bildirilmiştir. Buna göre şilebin İtalyanlar tarafından kendilerine ait olan bu adaya götürüldüğü anlaşılmaktadır. Ayrıca bildirildiğine göre İtalyanlar gemide 300 ton bakır bulunduğunu görerek bu şekilde hareket etmişlerdir.

Hikmet Onat Ankaraya gitti

Mezun bulunan İstanbul müddei umumîsi Hikmet Onat dünkü ekspresle Ankaraya gitmiştir.

Müddeiumumî Ankarada bir kaç gün kalarak Adliye Vekâleti ile temas edecektir.

İzmit Belediye Reisi

Haber aldığımıza göre İzmit belediye reisi Kemalin memuriyet vazifesi hakkında yapılmakta olan tahkikatlar son safhasına girmiş ve devlet şûrası tarafından kendisinin muhakemesi lüzumuna karar verilmiştir. İzmit belediye reisinin bu vaziyet dolayısiyle işten el çektirilmesi ihtimali vardır, .

Ekmekler tavada pişirilebilir mi?

Fırıncılar ekmeklik hamurların üzerine örtülen bezlerin kirli olmayıp bunların mayadan çabuk bozulduklarını, halbuki zabıta memurlarının teftişleri sırasında bu bezler yüzünden sık sık ceza yazmalarının önüne geçilmesini istemektedirler. Fırıncılar ekmeklerin Avrupada olduğu gibi saç veya çinko tavalarda pişirilmesine müsaade olunmasını ileri sürmektedirler.

Usta hırsız suç üstünde yakalandı

Kadir adında 14 yaşında bir çocuk dün Reşadiye caddesinden geçen Osman adında birisinin cebinden büyük bir ustalıkla cüzdanını çarpmış, fakat görülerek yakalanmıştır.

Kadir üçüncü sulh ceza mahkemesine verilmiş, muhakemesi neticesinde 1 ay 15 gün hapis cezasına çarpılmıştır.

Yavuz Abadan

Eminönü halkevi reisi oldu

Eminönü Halkevi reisi Âgâh Sırrı Levent'in Aydın mebusluğuna intihabı üzerine boşalan Ev reisliğine Üniversite hukuk fakültesi medeniye doçenti Yavuz Abadan seçilmiştir.

Mebus Âgâh Sırrı Levent Partinin Kayseri mıntaka müfettişliğine tayin edildiğinden yakında gidecektir. İstanbuldan ayrılışı münasebetile bugün Halkevinde bir toplantı yapılacak, Âgâh Sırrı arkadaşlarına veda edecektir.

İlkokullarda talebe kaydı

İlk okullarda yeni talebe kaydına önümüzdeki Pazartesi gününden itibaren başlanacaktır. Okullara kabul edilecek talebeler için Maarif müdürlüğü bir semt haritası hazırlamıştır. Her okul kabul edeceği talebeleri bu haritada gösterilen semtlerde alacaktır.

Macaristana pamuk gönderdik

Bir müddet evvel Macaristanla yapılan ticaret görüşmeleri sonunda Macaristana mühim miktarda pamuk verilmesi kabul edilmişti. Dün ilk olarak Çukurova ihracatçıları birliği tarafından 311,793 kiloluk bir klevland pamuğu partisi Tuna yoluyla Macaristana gönderilmiştir.

Devlet Kuşu

Aşk ve macera romanı

Yazan: **Moris dö Kobra**

Çeviren: **Muzaffer Acar**

— 2 —

Dünkü kısmın hülâsası:

Amerikalı bir milyarderin oğlu olan Aleks Paterson babasının para ile satın aldığı maddî, manevî varlıklardan nefret ederek halk arasında yaşamak ve düşkünlere yardım etmek için baba evinden kaçarak Fransaya geçiyor ve Paris civarında bir otele yerleşiyor. Yirmi altı yaşında olan bu genç milyarların muhafazası altında yaşamaktan bıkmıştır. Artık fakir kimselerin hayatını yaşamak ve onlara yardım etmek istemektedir.

— İnsan bundan sonra kendini nasıl rahat hissetmez..

Derdi.

Bu âlicenaplığı sanki o gün yediği istakozunu daha iyi hazmettirirdi.. Allah beni böyle budalaları taklitten korusun..

* * *

Grönel'e geldiğimin ertesi günü otel sahibine bir aylık avans vermek suretile sevgisini kazanmıştım. Nitekim bir hafta sonra patron sofrada yeni bir peçetelik hediye etmekle kadirşinaslığını göstermişti. Sonra bana dert yanmağa da başlamıştı. İşte içine yeni karıştığım bu eski hayatta hoşuma giden şeylerden biri de bana dertlerini dökmeleri idi.. Basit insanlar daima dert dökerler.. Bunlar saftırlar. Sinsi, içi bozuklar ise sır vermekten fevkalâde çekinirler..

Oturduğum otelin sahibi Mösyö Raul'ün bana karşı sempatisi vardı. Bunu bana bir çok misallerle anlatmıştır. Bir gün, gece saat ona doğru aşağıdaki salon hemen tamamen boşken Mösyö Raul geldi yanıma oturdu ve bana içki ısmarladı..

— Bir küçük kadeh içmez misiniz Mösyö Aleks?

— Memnuniyetle Mösyö Raul..

Kadehlerimizi tokuşturduk ve tatlı bir sohbete başladık..

— Bundan dört sene evvel çok fena bir nama sahip olan bir otelde yaşadığınızı tabiî bilmiyorsunuz, değil mi Mösyö Aleks.. Evet Mösyö Aleks size hakikati söylüyorum.. Kendimi methedecek değilim, hayır, fakat ne yalan söyleyim bu kadar kısa bir zamanda elde etmiş olduğum neticeden de memnun olduğumu saklayamam.

— Fena bir namdan ne kastediyorsunuz, Mösyö Raul?

— Gayet basit Mösyö.. Zuav otelinin o zamanki ismi "Etuval" oteli idi.. Bu otel sol sahil yosmalarının sık sık ziyaret ettikleri, ince iş erbabının, namuslu bir meslekle gençindiğini iddia eden fakat vücutlarile çalışan kadınların müdavimi bulundukları şüpheli bir yerdi.

— Fakat Mösyö Raul, bu bana anlattıklarınız fevkalâde enteresan..

zannediyorum ki Mösyö Aleks bugün muvaffak olmamış değilim..

Evvelâ ne olduğu belirsiz erkekleri ve sanatı meşkûk kadınları yavaş yavaş uzaklaştırdım.. Oh Mösyö Raul, eğer size şimdi odalarımı yalnız sofulara kiraladım dersem siz de inanmazsınız.. Fakat umumiyet itibarile hiç te nahoş bir vaziyet yoktu.

Doğrusu Mösyö Raul'u takdir ediyordum. Yeniden bir Porto şarabı ikram ettim.. Bardağını bir hamlede boşalttı, dilini damağında şaklattı, kalın bir sigara sardı, yan gözle de bana bakarak:

— Evet Mösyö Aleks... Siz her halde batıl itikatlara ehemmiyet vermezsiniz değil mi? diye sordu.

— Şaka mı ediyorsunuz Mösyö Raul?

— Güzel öyleyse. Ben de şimdiye kadar hiç bir kiracıma vermediğim bir sırrı size verebilirim. Pek hoşuma gittiniz... Bunu daha uzun zaman sizden saklayamam..

Kısa bir sükût oldu.. Mösyö Raul sarmış olduğu sigaranın kâğıdını dilinin ucuyla ıslatarak yapıştırdı sonra dudağının kenarına yerleştirerek yaktı ve hasır sandalyasını bana doğru yaklaştırıp sesini alçaltarak anlatmağa başladı:

— Sizin yatmakta olduğunuz odada bir cinayet işlenmişti, Mösyö Aleks..

— Sahi mi? Bu çok enteresan..

— Evet Mösyö.. Sekiz numarada, takriben bundan beş sene kadar evvel.. Tabiî o zaman otel, o yatak kadının idaresinde idi.

— Bu cinayet kimin tarafından işlendi?

(Devamı var)

Fıkra:

Eşeklerin gittikleri yol nereye çıkar!

Bağdatta bir adam vardı. İşi gücü evinde kadınlarla erkekleri bir araya toplamaktı. Bu hal mahallelinin sikâyetini mucip olunca adam şehirden hayli uzak bir bağda yerleşti. Yalnız evde toplanmayı mutat edinmiş olanlardan bazıları bu uzaklaşmadan memnun olmadılar:

— Biz şimdi nasıl evine geleceğiz dediler. Adam buna şöyle cevap verdi:

— Kolayı var. Bir eşek az bir para mukabilinde kira ile tutulabilir. Evime gelmek istiyen eşek kiralar, pufur pufur esen bir havada gelir, eğlenir... Hem böyle eşekle zevk ve safaya gelmenin tadı da başka olur... Bu cevabı bir kısmı beğendiler ve eğlenmiye gitmek istedikleri zaman toplu bir halde eşek kiraladılar. Bundan sonra eşekler sık sık bağa adam taşımaya başladılar.

Bir gün vali adamı çağırttı:

— Sen dedi. Şehirden uzaklaştığım halde hâlâ evinde kadınları erkekleri toplayıp âlem yapıyormuşsun doğru mu?

— Hayır efendim, yalan. Hepsi düşmanlarının çıkarttıkları şayialar. Ben artık ıslahmefsettim diyerek tamamen inkâr etti.

— Peki dedi. Eşekleri senin oturduğun bağ tarafındaki iki yol ağzına bıraksınlar. Eğer eşekler senin evine giden yola sapıp giderlerse artık bir diyeceğin kalmaz zannederim.

Zeki olan adam hemen şöyle cevap verdi:

— Saygı değer valim! Ben sizin böyle bir hareketinize müsaade etmem. Halkın nazarından düşersiniz; çünkü vali eşeklerin söziyle hareket ediyor diye adımız çıkar!...

Bu hazır cevap valinin hoşuna gitti:

— Haydi var git. Ben yediğin haltları duymamış olayım dedi.

Kısa Adliye Haberleri:

"Bir ikramiye ve amortiyi ayni zamanda iki defa kazanan bilet, ancak en büyüğünü alır. Diğeri hava kurumuna kalır.,,

Buna göre işte her hangi bir anlaşmazlık yoktur. 53 ile nihayetlenen bütün biletler ancak büyük ikramiye olan 8 lirayı alabileceklerdir.

* Geliboludan limanımıza gelen Konya vapurunda Ali adında birisinin cüzdanını çalan makinist Mehmet dün adliyeye verilmiş, sekizinci asliye ceza mahkemesinde muhakeme olunmuştur.

Duruşma şahit celbine kalmıştır.

* Kasımpaşada Gülhane sokağında Etemin kahvesinde yatıp kalkan Tahir adında birisi, dün İstiklâl caddesinde bindiği tramvay hareket halindeyken atlamak istemiş, muvazenesini kaybederek yere yuvarlanmıştır.

* Lângada oturan 65 yaşlarında Eleni Tarlabaşı caddesinden geçerken, bir taksinin altında kalmış, ağır surette yaralanmıştır.

Fırıncılar diyor ki:

Toprak Ofisin verdiği buğdayla serbest piyasadaki buğday fiyatları arasındaki fark olmasaydı

Ekmek sıkıntısı olmazdı

Toprak mahsulleri ofisi fırıncıların istediği miktarda buğday vermiye devam etmektedir. Ancak bu miktar günlük olarak verilmektedir.

Kaymakamlar vasıtasiyle halen çalışan fırınlar ve işledikleri un miktarı yeni baştan tesbit edilmektedir. Bu iş tamamlandıktan sonra İstanbulun günlük un ihtiyacı kat'î surette anlaşılarak bu miktar üzerinden buğday verilecektir.

Bir muharririmiz dün ekmekçiler şirketile alâkadar bazı fırın sahiplerile görüşmüştür. Bunlar son günlerdeki ekmek sıkıntısının sebebi hakkında hulâsaten şöyle demişlerdir:

— Toprak mahsulleri ofisinin İstanbul piyasasına verdiği buğday ile serbest piyasa arasında fiyat farkı vardır. Toprak ofisinin verdiği unun fiyatı 7,35 paradır. Dışarıda ise daha bugün fırıncı Kasım 8,30 paradan un almıştır. Şirketin 7,95 paradan un aldığı ve fırınlara dağıttığı günler olmuştur. İşte piyasa ile ofisin verdiği fiyat arasındaki bu fark son birkaç günlük sıkıntıyı doğurmuştur. Anlatalım:

İstanbula her gün verilen 300 ton buğday kâfi gelmiyordu ve bunu da müteaddit defalar alâkadar makamlara bildirmiştik. Şirket kendisine hissedar fırınların işlediği un kâfi gelmeyince şimdi kaldırılmış olan kırmacılardan un alıyor ve dağıtıyordu. Çünkü o zaman ofisin fiyatı ile kırmacıların fiyatı arasında az bir fark vardı. Buğday fiyatlarına son yapılan zam üzerine ofis fiyatı ile serbest piyasa fiyatı arasında fark çuval başına 90 kuruşu buldu. Bu vaziyet karşısında hem şirkete dahil fırıncılar ve hem de dahil olmıyan fırıncılar toprak ofisinin verdiği 300 ton buğday ile iktifaya başladılar. Elimizde evvelce alınmış stoklar vardı. Bunları harcadık. Şirket evvelce bir fırına 50 çuval verirken 25 - 30 çuval vermiye başladı. Tabiatiyle fırıncı da o kadar unu işliyebildi. İstanbula günde topyekûn 350 ton buğday verilirse hiç bir zaman ekmek sıkıntısı olmaz. 400 ton ise fazladır. Maamafih 50 tonu da belediye stok yapabilir.

Ofis tarafından verilen 300 ton buğday un haline getirildikten sonra belediyenin tanzim ettiği bir liste üzerine fırınlara tevzi edilmektedir. Şirkete dahil fırıncıların ve dahil olmıyanların verilen unları tamamen işlemeyip — fiyat farkından istifade için — civar vilâyetlere sattıkları hakkındaki iddialara gelince bu hiç bir zaman varit olamaz. Çünkü bir fırıncı bir çuval unu işlerse çuval başına imaliye, elektrik, su masrafı olarak 15 kuruş alır. Satarsa çuval başına 70 - 80 kuruş alabilir. İşçisi çalışan, fırını kiralık olan, müşterisi ayağına gelmiş bulunan bir fırıncı neden 156 kuruş yerine 70 - 80 kuruşu tercih etsin? Böyle bir iddianın yersiz olduğu maliyenin koruma memurluğunda yapılacak tetkikatla da meydana çıkar. Çünkü denizden ve karadan olsun dışarı çıkan buğdayların beyannameleri, nerelere ne kadar buğday gittiği koruma memurluğunda vardır. Bu beyannameler de buğdayın alındığı yer ve kime gönderildiği sarih surette yazılıdır.

300 ton buğdayın kâfi gelmediği ve piyasada fiyat farkı varken hariçten un aldığımız şirketin defterlerile sabittir. Ortada böyle delili isbatlı bir vaziyet varken 300 ton buğdaydan bir miktarını başka yerlere satmak nasıl kabil olabilir?

RADYO

13.9.1940 Cuma

7.30: Program ve memleket saat ayarı, 7,35: Müzik: Hafif müsiki programı (Pl.) 8.00: Ajans haberleri, 8.10: Ev kadını, 8.20/8.30: Müzik programının devamı (Pl.) 12.30: Program ve memleket saat ayarı, 12,35: Müzik: Şarkılar, 12.50: Ajans haberleri, 13.05: Müzik: Şarkılar, 13.20/14.00: Müzik: Şarkılı Valsler (Pl.) 18.00: Program ve memleket saat ayarı, 18.05: Müzik: Popüler havalar (Pl.) 18.30: Müzik: Anadolu Halk havaları, 18.50: Müzik: Radyo (Sving) Triosu, 19.15: Müzik: Şarkılar, 19.45: Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri, 20.00 Müzik: Şarkılar, 20.20: Konuşma (Bibliyografya), 20.50: Müzik: Fasıl heyeti ,21.15: Konuşma (İktısat saati), 21,30: Radyo gazetesi, 21.45: Radyo salon orkestrası, 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, ziraat, Esham - Tahvilât, Kambiyo - Nukut borsası (Fiyat). 22,45: Müzik: Radyo salon orkestrası programının devamı. 23.00: Müzik: Dans müziği (Pl.) 23.25/23,30: Yarınki program ve kapanış.

TAKVİM	Cuma 13 Eylül	Cumarte. 14 Eylül
	10 Şaban hızır 131	11 Şaban hızır 132

Vakitler	Vasati	Ezani	Vasati	Ezani
Güneşin doğuşu	5 38	11 15	5 39	11 17
Öğle	12 10	5 46	12 10	5 48
İkindi	15 43	9 20	15 42	9 21
Akşam	18 22	12 00	18 21	12 00
Yatsı	19 58	1 38	19 56	1 33
İmsak	3 57	9 33	3 58	9 36

KOCA YUSUF

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

Kim olduğumu sorma! güreştikten sonra kim olduğumu anlarsın

— 2 —

Dünkü kısmın hülâsası:

Umumi harpte sadrazam olan Prens Halim Paşanın babası hakiki bir güreş meraklısıydı. Paşa, her hafta köşkünde güreşler tertip eder; ve bu maksatla da Paşanın daire müdürü Abdullah Bey yeni pehlivanlar bulmak maksadı ile İstanbula sık sık inerdi. İşte bu sıralarda Abdullah Beye Yusuf isminde bir pehlivan tavsiye ettiler; ve güreşlere iştirâk etmek üzere köşke geleceğini söylediler. Fakat güreş günü pehlivandan eser yoktu. İşte Ahmet ve İzzet Pehlivan isimlerinde iki pehlivanın güreşmesini müteakip seyirciler arasından biri ortaya atıldı!

— Makarnacı Ahmet Pehlivanla ben güreşeceğim.

Diye bağırdı. Prens Halim Paşa, balkonda misafirleriyle beraber kahve içiyordu.

Daire müdürü Abdullah Bey bahçeye indi; ortaya çıkan pehlivan kılıklı genci gördü:

— Sen kimsin?.. Pehlivan mısın?..

Diye sordu. Hüviyeti meçhul adam,

— Evet, ben de güreşirim. Güreştikten sonra kim olduğumu anlarsınız!

— Seni Bandırmalı mı gönderdi?

— Evet...

— Tophanede güreşen Yusuf pehlivan sen misin?

— Evet...

— A oğlum, demindenberi neden sesini çıkarmıyorsun? Ben seni Paşa efendimize söylemiştim. Gelmediğini görünce Paşanın canı sıkıldı. Neden daha önce kendini tanıtmadın?

Yusuf gülümsedi:

— Ahmet pehlivanın güreşini seyretmemiştim. Onu, güreşte gördüm. Kendisini haklayacağımı umuyorum.

Bu sırada Makarnacı Ahmet pehlivan - Yusufun geldiğini görmemişti - meydandan çekilirken:

— Beni Türkiyede hiçkimse yenemez. Ben Türkiyenin başpehlivanıyım. Bunlar bana çıraklık bile edemezler.

Diye böbürlenmişti.

Daire müdürü Abdullah bey, Ahmet pehlivanın yanına gitti:

— Giyinme kuzum, dedi, sana bahsettiğim pehlivan gelmiş.. Seninle güreşmek isityor.

Ahmet pehlivan mağrurane bir tavırla başını Yusufa çevirdi:

— Bu mu güreşecek benimle?

— Evet. Seni bekliyor.. Eğer yorulmadınsa, soyunsun da gelsin. Yorgunsan, gelecek haftaya bırakalım. Başka pehlivanlar güreşsin şimdi.

Makarnacı Ahmet, Yusufa dudağını bükerek, alaycı bir tavırla bir iki adım ileriledi ve Yusufun yanına geldi:

— Ben, yorgunluk şöyle dursun, henüz idman bile yapmadım. Fakat, bu delikanlı benimle güreşmeğe nasıl cesaret ediyor?

Yusuf bu sözlere fena halde hiddetlendiyse de, cevap vermedi.

Abdullah bey:

— Israr ediyor, dedi. Haydi onun da gönlü hoş olsun.

— Balkona bakarak ilâve etti:

— Paşa efendimiz de arzu ediyorlar. Mademki yorgun değilsin.. Güreşiver şu delikanlı ile de.

Yusuf soyunmağa başlamıştı.

Seyircilerden hiçbiri Yusufu o güne kadar ne Paşanın bahçesinde, ne de Çamlıca ve İcadiyede yapılan diğer güreşlerde görmemişlerdi.

Yusuf o sırada doksan iki kilodan fazla değildi. Makarnacı ile aralarında on iki kilo kadar fark vardı. Böyle olmasına rağmen Yusuf büyük bir cesaretle meydana çıkmış ve Makarnacı ile güreşmekte ısrar etmişti.

Seyirciler heyecan ve merak içinde, bu yeni güreşin ne netice vereceğini bekliyordu.

Prens Halim Paşa bile meraka düşmüştü:

— Bu dev cüsseli adamın yanında, şu delikanlı pek cılız kalıyor.

Diyordu. Halbuki, Yusufun çok mütenasip bir vücudu ve çok kuvvetli bilekleri vardı.

Yusufun bilekleri kadar dizleri de çok kuvvetliydi. Halim Paşa, yavaşça, daire müdürüne:

— Eğer bu delikanlıyı Makarnacı Ahmet yenemez ve başbaşa kalırlarsa, Ahmede sezdirmeden, Yusufun cebine on altın koy!

Demişti. Belliydi ki, Yusufun boyu bosu ve meydana çıkışındaki heybet ve asaleti Halim Paşanın da dikkatini çekmişti.

Yusuf meydana çıkar çıkmaz, kısa bir el peşrefinden sonra, derhal Makarnacının ensesini yakaladı. Makarnacı müdhiş bir sarsıntıdan sonra, sersem sersem hasmının yüzüne bakarak:

— Hoy.. Hoy..

Diye bağırdı; Yusufla iyice tutuştular. Yusuf iki kere Makarnacıyı koca gövdesile başından aşırıp yüzükoyun yere vurdu ve sırtına bindi. Makarnacı Yusufun yepyeni iki oyunu karşılaşınca şaşırmıştı. Dizlerinin bağı birdenbire çözülmüş gibi, yerden doğrulup kalkamıyordu.

Yusuf, Sarıyerli İzzetten çok daha sert ve çevikti. Makarnacı Ahmet, o güne kadar bu dehşetli sarsılıp yıpranmamış, bu kadar ümitsizliğe düşmemişti. Dizlerinin yerden kurtulur kurtulmaz sırtı yere geleceğinden korkuyordu. Bir türlü ayağa kalkamıyordu. Bir aralık şefaat dilenir gibi hasmının yüzüne baktı.

Yusuf, Makarnacının bakışından:

"— Oyun yapalım.. Berabere kalalım...,,

Demek istediğini sezmişti. Fakat kapışma on beş yirmi dakikadan fazla sürmedi. Hakem de Makarnacının yorulduğunu anlamıştı, onu iltizam ettiği belliydi. Eliyle işaret ederek, hezimetine berabere kaldıklarını ilân edince, herkes şaşırdı.

Biraz önce dünyaya meydan okuyan Makarnacı neden bu delikanlıyı bir tutuşta yere vuramamıştı? Herkes bu neticeyi beklerken, 92 kiloluk bir pehlivanla, o güne kadar hiç bir yerde sırtı yere gelmemiş olan Makarnacının berabere kalması şaşmamak kabil miydi?

Güreşçiler biribirlerinden ayrılarak seyircileri ve balkonda oturan paşayı selâmlayıp içeriye çekilmişlerdi.

Biraz sonra, paşanın arzusu üzerine, her ikisinin de gelecek hafta tekrar iddialı bir güreş yapacakları söylendi.

Abdullah bey, Yusuf giderken, bu çevik ve genç pehlivanın cebine on altın sıkıştırmayı unutmamıştı.

Seyirciler dağılırken:

— Çok sert oynayor...

— Çok çevik bir delikanlı...

— Ne yaman bilekleri var! Makarnacının baldırlarını pek çavraya çevirdi!

Gibi sözler Makarnacı Ahmedin kulağına kadar erişiyordu.

Abdullah bey, Yusufa:

— Gelecek hafta bekleriz, oğlum! Paşanın gözlerini saf yollarda bırakma!

Diyordu. Makarnacı Ahmet pehlivan o gün Çamlıca eteklerinden Üsküdara inerken, dizlerini tutamıyordu. Baldırları göz olmuş ve simsiyah çürümüştü. *(Devamı v*

Çeviren: **Suat Dervîş** — 23 —

— "Madam kendine malik değildi,, diyerek ne kastediyorsunuz. Daha sarih söyleyiniz... Onu ağlarken mi gördünüz. Yoksa sadece fazla sinirli miydi? Düşüncenizi daha vazih cümlelerle izah edemez misiniz?

— Her zaman Madam çok, çok kıskançtı. Fakat ogün Madam deli gibi idi. Odasında durmadan dolaştığını gördüm. Kimse ile konuşmayordu. Hattâ benimle de.. Fakat kendi kendine anlatıyordu.

— Hanımınızın bu halini ne zaman farkettiniz?

— Mister Harrison size Mösyö ile Madam arasında geçen kavgadan bahsetti. İşte bu kavgadan sonra.. Madam hemen odasına çıktı. Ben odayı toplayordum. Madam bana o kadar alışıktır ki mevcudiyetimi farketmez bile. Odaya Kendi kendine... girer gir.yez dolaşmağa ve kendi kendine konuşmağa başladı.

— Şimdiye kadar hanımınızı bu vaziyette görmüş müydünüz?

— Evet Mösyö, hem de sizi temin ederim ki sık, sık onu bu halde görmüştüm. Bir kere değil..

— Hanımınızda bu asabiyeti farkettiğiniz günlerin tarihini kati olarak bize söyliyebilir misiniz?

— Bunu size nasıl söyliyeyim Mösyö ben bir takvim değilim.. Madamı bir çok kere ayni vaziyette görmüştüm. Size ancak söyliyebileceğim budur.

— Tarihleri söyliyemediniz. Fakat belki hanımınızın hangi vaziyetler karşısında bu hale girdiğini bize söyliyebilirsiniz.. Her zaman kocasiyle yaptığı münakaşalardan sonra mı bu hale gelirdi.

— Tabiî Mösyö.. Yoksa Madamı bu hale getirecek başka nasıl bir sebep olabilirdi.

— Söylediğiniz şeyden emin misiniz?

— Size buraya boş masal anlatmağa gelmiş olduğumu zannetmezsiniz. Size burada söylediğim şeylerin hepsini biliyorum.

— Pekâlâ. Madam Bruntonun asabiyeti ne kadar sürdü. O son Perşembe gününü soruyorum.

— Bilemem Mösyö, Madam bu halde olduğu zaman daima yalnız kalmasını ister. Onun için işim biter bitmez odadan çıktım. Onun için size cevap veremiyeceğim.

— Sonra hanımınızı saat kaçta gördünüz?

— Bilmiyorum Mösyö.. Ben saat değilim... Ben madamı bütün gün görürdüm.

— Saati söyliyemiyorsunuz, pekâlâ. Fakat belki bize hanımınızı tekrar gördüğünüz zaman onun sükûnet kesbedip etmemiş olduğunu söyliyebilirsiniz.

— Bunu söyliyebilirim Mösyö. Madam tabiî halinde idi.

— Buna hayret etmediniz mi?

— Hayır Mösyö. Çünkü Madam daima böyledir. Yalnız olduğu zaman "benim mevcudiyetime ehemmiyet vermediğini söylemiştim... Madam kendisini kapıp koyuverir. Fakat o gayet çabuk kendini toplar ve herkesin tanıdığı Madam Brunton olur. Kimseye kendi perişan ve hiddetli halini göstermez.

— Hanımınızın ogünkü halinde nazarı dikkatinizi celbeden ve şimdi bize söyliyebileceğiniz başka bir şey yok mudur?

— Hayır Mösyö yok. Ben bütün bildiklerimi söyledim. Daha fazla bir şey söyliyemem.

— Peki.. Şimdi önümdeki notlara bakarken sorgunun başında sözünüzü kesmiş olduğumu söylüyordum. Siz o dakikada sizden evvel konuşmuş olan bir şahidin sözlerinin hepsinin doğru olmadığını söylüyordunuz. Beni iyi takip edebiliyor mısınız.

— Evet Mösyö.

— Neden bahsetmek istediğimi hatırlayor musunuz?

— Hatırlamak mı?.. Fakat ben onları hiç unutmadım ve onlar hakkında konuşmak istiyorum.

— O zaman sadet haricine çıkmamak zaruretiyle sizi susturdum. Şimdi bize dinlemiş olduğunuz ifadelere ilâveten neler söylemek istediğinizi anlatır mısınız?

— Affedersiniz Mösyö anlamadım.

— Şimdiye kadar öteki şahitlerin bana söylemiş oldukları şeyler hakkında size yalan veya yanlış gelen şeylerin neler olduğunu söylemek ister misiniz?

— İstemek mi?.. Ne söylüyorsunuz. Onları işittikçeğ konuşmamak mecburiyetinin bana ne kadar acı geldiğini...

— Rica ederim, ifadenizi vermekle iktifa ediniz. Sizden evvel konuşmuş olan bazı şahitlerin söylediklerini kabul etmiyorsunuz. Mevzula alâkası olmıyan muhakemelere sapıp sözünüzü şaşırmayınız. Zannederim ki size suat sormaklığım daha doğru olacak. Mister Harrisonun ifadesi hakkında söyliyecek bir sözünüz var mı?

— Ah, hayır Mösyö!.. Mister Harrisonun ifadelerinin hiç bir ehemmiyeti yoktur. Eğer burada çok uzun konuştuysa bunun sebebi her zaman kendini dinletmeğe fırsat bulamayışıdır.

— O halde Madam Bruntonun ifadesi hakkında söyliyecek sözünüz var demek?

— Oh hayır Mösyö!.. Madam bir şey söylerse ona itimat edilebilir. O çok konuşmaz, fakat ağzını açtığı zaman muhakkak doğru söylemek için açar.

— Mister Adrian Bruntonun ifadeleri içinde bize söylediği noktalardan başka itiraz ettiğiniz taraflar var mı?

— Affedersiniz Mösyö iyi anlıyamıyorum. Çok güç kelimeler kullanıyorsunuz.

— Mösyö Adrian Bruntonun ifadesinde doğru bulmadığınız söylemek istediğiniz başka şey de kaldı mı?

Hatırlayınız Matmazel Boçg Şimdiye kadar Mister Bruntonun ayrılışınız hakkındaki söyledikleri tashih etmiştiniz. Bundan başka da itiraz ettiğiniz nokta var mı? Şimdi beni anladınız mı?

— Anladım efendim. Hayırhanın dışında Mösyö Adrian yalan söylemedi.

— Demek Madam Bayford'un şahadeti hakkında bir şeyler söylemek istiyorsunuz.

— Evet Mösyö. Şimdi buldunuz.

— Madam Bayford'un bütün ifadesine mi itiraz ediyorsunuz yoksa bazı nokatına mı?

(Devamı v

Dün sabahki zelzele

Zelzele merkezinin Marmara adalarında olması muhtemel

Foto Âli ile dar bir keçi yolundan, fundalıklar ve elbiselerimize takılan dikenler arasından Vaniköy tepelerine tırmanıyoruz. Bizi bu meşakkatlere katlandıran, sırf bir gezme hevesi değil, dün sabahki zelzele oldu.

Uykum derin olduğu için olacak, zelzelenin pek farkında olmadığım halde, matbaaya gelip te, çok kimselerin sabaha karşı yataklarından şiddetli sarsıntılarla fırladıklarını öğrendiğim zaman Vaniköy tepelerini tırmanmayi göze aldım. Bu vaziyetten biraz memnun da olmuştum. Bundan 14 sene kadar evvel mektepte iken gördüğüm rasathaneyi yıllardan sonra yeniden ziyaret edecektim.

Yazdan kalan bu sıcak havada, her tarafımızdan ter fışkırarak 15 dakika kadar dar yolu çıktıktan sonra tepeye vardık. Yıllarca evvel gördüğüm zaman rasathane bir tek küçük barakadan ibaretti. Halbuki şimdi üç büyük bina göze çarpıyordu.

Bizi karşılayan bir memur üstat Fatin'in sabahki zelzeleyi tesbit etmekle meşgul olduğunu söyledi. Üstadın çalışmakta bulunduğu binanın kapısından girer girmez kendisini telefon başında gördük.

Biraz bekledik. Bu biraz bekleme yarım sata çıktı. Fakat bir türlü üstatla görüşmek mümkün olamayordu. Bir mükâleme bitip de daha ahize yerine asılır asılmaz telefon zili tekrar çalıyor ve üstat yine aynı malûmatı bir defa daha tekrarlıyordu. Gazeteler, resmî daireler, meraklılar telefon üstüne telefon ediyorlardı. Ne kadar müddet geçti bilmiyorum, nihayet bir ara üstat ahizeyi (kimbilir kaçıncı defadır) yerine asıp da telefon zili çalmayınca konuşmak fırsatını ele geçirdik. Karşı karşıya oturduğumuz vakıt üstat gayet tabii olarak:

— Zelzele için geldiniz değil mi? dedi.

Ve sonra hayret eder gibi devam etti:

— Mühim değil. Geçen sene bu şiddette ve belki de daha fazla şiddette zelzeleler oldu. Yalnız yüksek binalarda oturanların zelzeleyi fazla hissetmiş olmaları muhtemeldir. Yoksa meselâ yerde oturanlar bu zelzeleleri muhakkak ki hiç duymamışlardır.

— Zelzelenin merkezi şehrimize yakın mıdır?.

— 75 kilometre mesafede olduğunu hesapladık. Merkez cenup tarafında olduğuna göre Marmaraadası civarına geliyor. Zelzele saat 6 yı 16 dakika 42 saniye geçe olmuştur. 20 nci saniyesinde en şiddetli sarsıntıyı yapmış ve bundan sonra 10 saniye de ihtizazı devam etmiştir.

Ancak merkez mıntakasında ufak bir sahaya inhisar etmek üzere hasarat yaptığını tahmin ediyorum.

— Zelzelenin şark mıntakasındaki zelzele ile alâkası var mıdır?

— Hayır bu, Kapıdağ ve İzmitten Anadolu sahiline daha yakın olarak Çanakkaleye kadar devam eden büyük bir Fay (çatlaklık) hattından ileri gelmiştir. Bu hat aynı zamanda İstanbulu tehdit eden yegâne zelzele mıntakasıdır.

— Demek İstanbul büyük zelzeleler tehlikesinde bulunuyor?

— Yalnız İstanbul değil bütün Türkiye büyük bir zelzele hattının üzerindedir. Portekizden başlayan, İspanya, İtalya, Balkanlar ve Anadoludan geçen bu hat İran, Hindistan ve Japonyaya kadar devam eder. Bu hat, İstanbulun 40 kilometre yakınından geçer. Şehrimiz hattın tamamen üzeri de olmamakla beraber, şiddetli zelzelelerden müteessir olacak vaziyettedir.

Esasen İstanbulun tamamen ahşap binalarla dolu olmasının en büyük sebebi zelzeledir. Meselâ, 311 zelzelesinden sonra inşa edilen bütün evler ahşap yapılmıştır. Yalnız son zamanlarda; betondan yüksek apartmanlar inşa edilmektedir. Fakat şunu da söyliyeyim ki, şimdiye kadar hemen hepsi zelzeleye karşı takviyesiz inşa edilen bu apartmanlar ve yüksek binalar 311 zelzelesi gibi şiddetli bir zelzele vukuunda tamamen yıkılmağa mahkûmdurlar.

Memleketimizin her tarafında olduğu gibi İstanbulda da bina inşaatında ilk olarak zelzele tehlikesi göze alınmalı ve inşaat zelzeleye karşı takviyeli bir şekilde yapılmalıdır. Esasen Erzincan faciasından sonra Nafia Vekâleti bütün şehirlerde ve bu arada İstanbulda da bundan sonra binaların bu şeraitle inşasına müsaade etmeğe karar vermiştir.

— Şark vilâyetlerimizde veya İstanbulda yakında büyük zelzeleler olması muhtemel midir?

— Büyük zelzeleler aşağı yukarı 50 - 60 senede bir tekerrür ederler. Nasıl ki bir bina veya herhangi birşeyi günün birinde eskiyerek çökerse, büyük bir zelzele ile yer altında husule gelen çöküntüler de zamanla ufak ufak sarsıntılarla dolar ve aradan 50 - 60 sene geçince muhtelif sebeplerle yeniden büyük bir çöküntü hasıl olur. Bu vaziyet memleketimiz gibi büyük bir çatlaklığın üzerinde bulunan bütün topraklar için aynıdır. İşte bu sebeple inşaatta daima zelzele tehlikesini ön plânında tutmamız lâzımdır.

Zelzele hakkında üstattan lâzım olan malûmatı almıştım. Biraz da İstanbulun gayritabiî giden havasından bahsettim. Bu arada leyleklerin bu yıl erkenden gitmesini de hatırlattım. Gülerek dedi ki:

— İstanbulun iklimi iki hat üzerinde gider. Ve iklim daima güzel olan hattan fenasına, fenasından güzeline geçer. Onun için İstanbulda yazın kış gibi fena havalar, kışın da yaz gibi güzel havalar olur. Bazan şiddetli kışlar ve yine çok sıcak yazlar geçer. Yalnız tecrübelere istinaden söyliyeyim ki, bu sene sonbahar teşrinievvelin sonuna kadar bir yaz havası halinde devam edecektir. Birkaç gündür iyi giden havalar da, bunun başlangıcıdır diyebilirim. Leyleklerin erken gitmesine gelince, bu hassas ve sıcak düşkünü hayvanlar, 15 gün kadar evvel havalar birdenbire soğuyunca sıcak topraklara kaçmağa mecbur olmuşlardır. Yoksa bu vaziyet kışın erken geleceğine delâlet etmez.

Üstadı çok yormuştuk. Teşekkür ederek ayrıldık. S. A.

Parisi Almanlardan önce kim işgal etmişti?

Bir Fransız askerî muharririnin yazdığı bir roman

Fransız yüzbaşısının muhayyilesi bu işgali kırk yıl evvel düşünmüş:

Fakat romanda Parisi silâh atmadan işgal eden İslâm orduları idi; bunu Almanlar tahakkuk ettirdi!

Kırk yıl kadar evvel yazılıp basılmış fransızca bir roman... Fransız askeri muharrirlerinden Danrit'nin hayali bir eseri, onda dokuz Parislinin helâkile ve Parisin işgalile biten bir harp macerası...

(Zavallı Paris, zavallı medeniyet kaynağı! Nihayet kendi felâket çukurunu kendi elile kazdı.

Bu felâketten kurtulabilen bir kısım Parisliler henüz geçmemiş bir sersemlikle pencerelerden, tek tük başlarını uzatarak gördükleri manzaraya inanmak istemiyorlardı.)

Kırk yıl evvel, bir Fransız yüzbaşısı olan muharrir işte eserinin sonlarında böyle bir mağlûbiyet hayal ediyordu.

Mösyö (Danri), bir Jülvern gibi müstakbelin hakikatlerini söylemiş olsun?

(İstilâyi cihan) adıyla bir zamanlar türkçeye de nakledilmiş olan bu romanda Fransanın başına gelen felâket bugün bir hakikattir; yalnız roman Fransız devlet merkezinin işgalile bir cihan hâkimiyeti elde edenleri açtıkları hicat ile Afrikadan ve Asyadan kopup gelen islâm istilâ orduları olmak üzere tasvir eder. "Amiral Seymon kumandasında 18 harp gemisinden mürekkep bir İngiliz donanması Çanakkale istihkâmlarını bombalaması neticesinde iki zırhlı kaybetmiş, 1800 neferleri telef olmuştur. Amiral Kratfor kumandasında bulunan Hint donanması da Süveyş kanalı ağzında olduğu gibi batırılmıştır.", Muharrir ilâve eder ki:

"Bu haber Fransızları sevindirdi; çünkü adasına çekilerek kendini tehlikeden kurtarmak, başka devletlere yardım etmemek isteyen İngilizlerin böyle bir felâekte uğramaları, son günlerde hakaretlerine de duçar olan Fransızlar için alınmış bir intikamdı."

Kırk sene sonra İngiltere gerçekten kendi adasına çekildi ve Fransanın hükûmet merkezi romancının dediği gibi tüfek atmaksızın zaptedilmiş oldu; lâkin bir farkla: İşgal kuvvetleri Fransanın Greko-Lâtin, Slav, Cermen birleşik hükûmtleri olarak üç neslin hâkimiyetile imha etmek istediği İslâm kuvvtleri değil kendi saflarındaki Cermenler oldu. Onlar değilse bunlar Fransayı yıktılar. Kim derdi ki Mösyö Danri bir Jülvern gibi müstakbelin ibret verici levhasını haber vermiş olacaktır.

Muharrire göre iki buçuk milyonluk bir islâm ordusunun yarım milyonu Avrupa yolu ile önüne çıkan kuvvetleri dağıtmış Fransaya yürümüş, iki milyonu da Afrikadan İspanyaya geçerek İspanyol ordusunu bozmuş, sonra Parise yaklaşmış, Parisi kolayca ele geçirmiştir.

Okuyucularımız şu satırlarda yarı kehanet gösteren harp romanının Parisin alınmasına ait son kısmını merakla takip edeceklerdir:

Plâjda

Şişmanca adam — Muhakkak bütün buradakiler bana piyango düştüğünü öğrenmiş olacaklar! İnsan görmemiş gibi hepsi de bana bakıyorlar..

İki arkadaş bu suretle konuşa konuşa yeni Japon müzesinin önüne gelmişlerdi. Bunların arkasından süratle bir otomobil geldi. Bu arabada ehram şeklinde bir iskemle vardı. İki arkadaş bunun ilân yapıştırmaya mahsus makine olduğunu gördüler. Makine durarak duvara büyük bir beyanname yapıştırdı. Çahner:

— Bakalım yine ne yumurtladın. Bu beyannameyi dairede yazan sensin! dedi.

Bir sürü halk toplandı, kırmızı büyük harflerle yazılmış olan şu beyannameyi okudular.

Beyanname

Fransızlar!... Öbür gün insaniyet tarihinde büyük bir gündür. Bir senedenberi Avrupayı altüst eden ırk muharebesi artık bu seferi sona erdirecektir. Medeniyet intikamını alacak ve fen nüfuzunu gösterecektir.

İşte bu amansız mücadelenin son sahifesini yazmak şerefi biz Fransızlara nasip oluyor. Siyah ırk ölüme mahkûmdur. Vatanımızdan bunun kovulması bir saatlik bir çalışmaya bağlıdır.

Bu hususta teşebbüs ettiğimiz son bir çarenin bizi de tehlikeye düşürmek ihtimali varsa da bu azdır. İslâm ordusuna saçacağımız ölüm, zehirli gazdır. Bu suretle vatanı da düşmandan kurtarmak mümkün olacak! Zira başka çaremiz kalmamıştır.

Fransızlar metin olunuz, Allaha dua ediniz!

Mareşal Dark

Buradan biraz uzaklaştıkları zaman Çahner:

— Ne dersin! Paris iki gün sonra mühim bir felâket geçirecek, ya kurtulacak veyahut medeniyetin mezarı olacak! dedi.

— Çahner... Senin umurunda bile değil! Dünya yansa bir hasırın bile yok.. Bekârsın. Halbuki ben...

— Üzülüyor musun?

— Evet hem de pe kçok.. Bu lânet gaz Parise geri dönerse delikleri ne kadar tıkasak yine fayda vermez.

— Ben de bu fikirdeyim. Şimdi bana müsaade.. Gelip seni Gotyenin otomobilinde bulurum.

— Evet! Yarım saate kadar!.

Melval, kazandığı bu yarım saatlik vakti müstakbel karısının yanında geçirdi. Nişanlısıyla ayrılışı görenler, kendisinin uzun bir seyahat için hazırlandığını zannederlerdi. Fakat bu sefer tehlikeye maruz kalan kendi değil, Kristiyandı.

Melval sevgilisini hayli teselli ettikten sonra Fortiyenin apartımanından çıkarak Gotye ile Çahneri otomobilde buldu. Yirmi beş dakika zarfında araba saate 75 kilometre süratle yol alarak Sakle fabrikasına vardı.

Palg ve Bük istihkâmatının hâkim olduğu bu geniş ovanın manzarası pek hoştu.

Bütün hava filosu burada muntazam bir surette bir hat teşkil ederek duruyorlardı. Bunların ortasında, müntakim balonu bir dev gibi duruyor ve balonlarda pek büyük bir faaliyet hüküm sürüyordu.

Hafifçe esen bir rüzgârla pek yavaş sallanan tayyareler muhtelif irtifalarda bağlı bulundukların dan zehirli gazın konmasına mahsus boruları yerine koymakla meşgul bir çok amelelerin ip merdivenlerden inip çıkması peri hikâyelerini andırır bir manzara gösteriyordu.

Gotye arkadaşlarile beraber bütün çelik ve camdan yapılmış büyük bir binaya girdiler. Şimdiye kadar Melval ile Çahner milyonlarca insanı öldürecek bu ölüm fabrikasını hiç gezmemişlerdi.

Zehirli gazın neden mürekkep olduğunu bile bilmiyorlardı. Çünkü Gotye bu sırrı kimseye söylememişti.

Avrupayı istilâdan kurtardıktan sonra, zehirli gazın diğer bir devlet eline geçmesi insanlık âlemi için pek büyük bir tehlike olacağını düşünen âlim bu sırrı kimseye söylememişti. Yalnız kendisile ihtiyar kimyager Manse biliyordu.

Çalışan bazı malûmatlı işçilerin ifadesine nazaran "Fosfor idrojen" denilen ve sarmısak kokusuna benzeyen bir koku neşreden ve havada derhal yanan tehlikeli bir gazla Prusya mavisinden çıkarılan "Kiyanos" mezkûr gazın terkibinde mevcutmuş!... Müvellidilmanın fosfora temasile en müthiş zehir olan "Asid Siyanidrik" husule geliyormuş! Bu işte "Asid ipoazoti" de mühim bir rol oynuyormuş! Çünkü, işçiler yüzlerindeki kauçuk maskeler iyice kapalı olmazsa bu sarımtırak mayiden çıkan buhardan pek müteessir oluyorlarmış...

"Asid ipoazotik" müsavi miktarda petrol ile karıştırılır ve onda bir nisbetinde "Sülfür dö karbon" ilâve edilirse "Tanklastit" denilen müthiş ve maden ocaklarında kullanılan bir parlayıcı madde meydana geleceği söyleniyordu.

(Devamı var)

Küçük Hikâye: Ebedî sevgili

Yazan: MUAZZEZ KAPTANOĞLU

Bahçenin, çıkmaz sokağın karanlığiyle birleşen tenha bir köşesindeydim. Gece güzeldi. Başımın üstünde titreyen taflanların her kımıldanışında ışıldayan yıldızları görüyordum.

Toprağa boyluboyunca uzanmıştım. Bir şey düşünmek istemeden uzakları dinliyordum. Birden, sokağın başında yavaş yavaş yaklaşan ayak sesleri ve mırıltılar duydum. Yolun çıkmadığını bilmiyen iki yabancı olacaklardı. — Bahçenin hizasına gelince, yanıldıklarını anlayıp dönecekler — diye düşündüm.

Fakat, tahminim doğru çıkmadı. Dönmesini beklediğim sesler yanıbaşımda durmuştu. Kalın bir erkek sesi konuştu:

— Burası oturmak için iyi değil mi? Bahçeden taşan taflanlar tabiî bir kameriye örmüş. Hem bu yoldan hiç kimse geçmez. Hele bu saatte!...

Ürkek bir kadın sesi, belli belirsiz bir ürperişle mırıldandı:

— Sen bilirsin.

Bir hareket yapmak, burada olduğumu hissettirmek istedim. Fakat kafamın bütün isteğine rağmen, beşerî bir tecessüsle yerimden kımıldanamadım.

Altına uzandığım taflanların yola taşan öbür köşesinde, iki kişinin oturduğunu duydum. İki sevgili olacaklardı. Aramızda, alçak bahçe duvarının üstünden yükselen demir parmaklıklarla, bunları aşarak sokağa sarkan taflanlar vardı.

Kadın:

— Gece ne güzel.

Diye içini çekti. Buralara yabancı olacaktı. Ya bu yaz için Kızıltoprağa taşınmış bir ailenin kızıydı. Yahut, köşklerden birine misafir gelmiş olacaktı.

Erkek, sesinin bana yapmacık gibi gelen garip ahengi ile konuştu:

— Seni görmiyeli ne kadar var?..

— İki ay!..

— İki ay öyle mi?.. İki uzun ay... Aman yarabbi!...

Kadının içi bir heyecanla dolduğunu tahmin ediyordum. Muhakkak çok mesuttu. Bu "Aman yarabbi,, diye kıvrılan ses, derin bir sevginin ifadesiydi.

Kadın erkeği söyletmek için olacak, sordu:

— Çok mu Macit?!..

— Oh Sema. Çok diye sorulur mu. Seni nasıl aradım bilsen. Seni nasıl özledim. Sensiz nasıl yaşadım hâlâ şaşıyorum. Sensiz hayat, sensiz geçen günler. İnan bana, ben senin ebedî sevgilinim!..

Biribirlerine sokulduklarını hissediyordum. Oturduğum yerden yavaşça kalktım. Eve doğru yürürken, biribirlerini seven bu iki insanın mesut olmasını temenni ediyordum.

Ertesi hafta: aynı köşede, aynı taflanların altına uzanmıştım. İçimde bir yalnızlık hissi vardı. Küçük penceresinde, yağız bir yüzü canlandıran toprak damlı bir köy odasını kovalayan bakışlarımı, içimden çekip yıldızlarda dolaştırıyordum.

Gene ayak sesleri duydum. gene aynı erkek sesi tabii kameriyenin yalnızlığını söyledi. Fakat — sen bilirsin — diyen kadının sesi ve ismi değişmişti.

Hayret ettim. Bir haftanın içinde bu nasıl olmuştu. İki ay görülmediği için hayatı zindan yapan sevgili neredeydi.

Erkek yine konuşuyordu:

— Sevdiğim ilk kadın sensin. İçimin mukaddes kadını. Seni unutabilir miyim. Sensiz geçen hayat.. Sensiz geçen günler. İnan bana, ben senin ebedî sevgilinim.

Bu sahnenin değişen kadın isimlerile birkaç kere daha tekrarlandığını duydum. Hiddetle karışık bir merak vardı içimde. Kimdi bu adam. Kimdi, her yeni kadın önünde bir hafta evvelkileri unutacak kadar kendinden geçen adam!...

Geçen akşam Kalamıştan dönerken, eski bir çocukluk arkadaşıma tesadüf ettim. Gözlerinin parıltısından anladım. Mesuttu. Yanında esmer yakışıklı bir adam vardı. Gülümsiyordu.

Arkadaş bizi biribirimize tanıştırdı. Onun ismini söyliyen sesinde ince bir ürperiş vardı. Bu mağrur bakışlı adamı muhakkak seviyordu. Piraye düşüncemi muhakkak anlamış gibi, kulağıma — evleneceğiz — diye fısladı.

Birşeyler söylemeğe hazırlanırken karşısındaki insana itimat telkin eden esmer delikanlının sesi kulaklarımı tırmaladı:

— Ben hanımefendiyi bir yerde görmüşüm. Yüzü hiç yabancı gelmedi!..

Başımı hayretle kaldırdım. Beni tanıdığına şaşmamıştım. Bu ses, kulaklarımı tırmalayan bu ses bana taflanlı köşemi zindan eden sesdi. Her hafta değişen kadınların ebedî sevgilisi olan ses!..

Bir anda, bu adama inanan kızları düşündüm. Muhakkak onların da birer çocukluk arkadaşı vardı. Onlar da, seslerinin ince ürperişle — evleneceğiz — diye fıslamışlardı.

Gözlerim ıslanmıştı. Sevildiğine inandığı için mesut olan arkadaşım sevgili adama cevap vermemi bekliyordu. İçim karma karışıktı. Yüzüme gözlerinin içi gülerek bakan bu küstah adamı tokatlamak istiyordum.

— Zannetmem, dedim. Sizi ilk defa görüyordum. Yalnız sesiniz bana hiç yabancı değil. Sesinizi çok iyi tanıyorum. Ben çıkmaz sokağa bakan büyük bahçeli köşkte misafirim. Anladınız değil mi?.. Taflanları yola sarkan ve tabiî bir kameriye ören köşkte!...

MUAZZEZ KAPTANOĞLU

Telefon: 80547

KIZ **Şişli Terakki Lisesi** ERKEK

ANA - İLK - LİSE yabancı dillere bilhassa itina edilir.

Tedris ve terbiyesindeki ehemmiyet Devlet imtihanları neticelerile sabittir.

1 — Talebe kaydı her gün saat 9-18 e kadar Halil Rifat Paşa konağında yapılır.
2 — Arzu edenlere mektebin mufassal talimatnamesi posta ile gönderilir.
3 — Kayıt için velilerin bizzat mektebe gelmeleri gerektir.

Nişantaşı Rumeli ve Çınar caddelerinde

YATILI — Hiçbir Yerde Şubesi Yoktur — GÜNDÜZLÜ

İTALYAN LİSESİ

ve İTALYAN TİCARET MEKTEBİ

Tom-Tom sokak, Beyoğlu Tel.: 41301

Pazardan maada hergün saat 10—12 arasında kayıt muamelesi yapılır.

İstanbul Belediyesi İlânları

Muhammen bedeli	İlk teminatı	
280,00	21,00	Şehir Tiyatrosunun neşrettiği Türk Tiyatrosu adlı mecmuaya reklâm ve ilân vaz'ı
532,00	39,90	Şehir Tiyatrosunun Dram ve Komedi kısımları kapıları ile muhtelif yerlerine reklâm ve ilân vaz'ı
224,00	16,80	Belediye Matbaasında bir sene zarfında birikecek kırpıntı kâğıtların satışı.
Senelik kirası		
120,00	9,00	Taksimde Bellaviste gazinosunun Mete caddesine kalbedilen kısmından bakiye kalan yerin kiraya verilmesi.

Muhammen bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarda yazılı işler ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuştur. İhale 16/9/940 Pazartesi günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Şartnameler Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülecektir. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ile ihale günü muayyen saatte daimi encümende bulunmaları lâzımdır. (8003)

* * *

Taksim - Sıraserviler caddesinde yapılacak kanalizasyon inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 12572 lira 80 kuruş ve ilk teminatı 943 liradır. Mukavele, Eksiltme, Baymdırlık işleri genel, hususi ve fenni şartnamelerile proje, keşif hülâsası ve buna müteferri diğer evrak 63 kuruş mukabilinde Fen işleri müdürlüğünden verilecektir. İhale 30/9/940 Pazartesi günü saat 15 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları, ihale tarihinden 8 gün evvel Fen işleri müdürlüğüne müracaatla alacakları fenni ehliyet ve 940 yılma ait Ticaret Odası vesikalarile 2490 numaralı kanunun tarifatı çevresinde hazırlayacakları teklif mektuplarını ihale günü saat 14 de kadar Daimi Encümene vermeleri lâzımdır. (8641)

Tosya Belediyesinden:

Tosya kasabası su projesi tanzimi işinin 28/8/940 tarihinde kapalı zarfla yapılan eksiltmesine talip çıkmadığından 25 Eylül 940 Çarşamba günü saat 11 de pazarlıkla ihale edilecektir.

Muhammen bedeli 3000 lira olup katî teminatı 450 liradır. Şartnamesi belediyede ve Dahiliye Vekâleti belediyeler imar heyeti fen şefliğinden istenebilir.

İsteklilerin evvelce ilân edilen vesikalarla ve teminatla birlikte belli gün ve saatte belediye encümeninde hazır bulunmaları ilân olunur. (8377)

Türkiye Cumhuriyeti

Ziraat Bankası

Kurulus Tarihi: 1888

Sermayesi: 1oo,ooo,ooo Türk Lirası

Sube ve Ajans adedi: 265

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

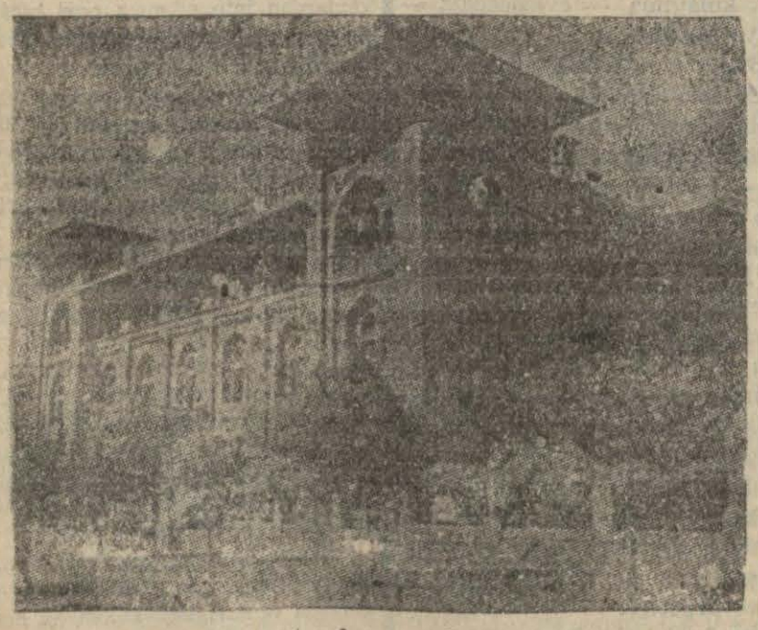

Para biriktirenlere 28,800 Lira

İkramiye Veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Adet	1.000	Liralık	4.000	Lira
4	"	500	"	2.000	"
4	"	250	"	1.000	"
40	"	100	"	4.000	"
100	"	50	"	5.000	"
120	"	40	"	4.800	"
160	"	20	"	3.200	"

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir. Kur'alar senede 4 defa: 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

İstanbul Dördüncü İcra Memurluğundan:

940/2671

Ayazpaşada Hatay Apartımanında birinci kat (1) No. da ve Kazlıçeşmede Albert ve Jozef Kamhi köşele ve deri fabrikasında iken halen ikametgâhı meçhul EDVİN KAMHİ'ye.

1940/2671 No.lı dosyada; Marpuççular, Boyacı han (3) Nor.da Mahmut Celâlettin Kulluk vekili avukat Ahmet Şükrü Gürleyig'in, İstanbul Asliye dördüncü Hukuk mahkemesinden istihsal eylediği, 938/1266 esas ve (98) ilâm No.lı ve 24/5/1940 tarihli ilâmma müsteniden, bin dört yüz doksan dokuz liranın 15.7.937 tarihinden itibaren % 5 kanuni faiz ve otuz lira ücreti vekâlet ve mahkeme ve icra masraflariyle birlikte haciz yoliyle yapılan icra takibi üzerine, yazılı adresinize gönderilen icra emirleri ikametgâhınızın meçhul bulunmasından dolayı tebliğ edilememiş, ve icra hâkimliğince icra emrinin bir ay müddetle ilânen tebliğine karar verilmiştir.

Bu müddet içinde yazılı borcun ödenmesi, ve bu müddet içinde borç ödenmezse, tetkik mercünden veya temyiz yahut iadei muhakeme yoliyle ait olduğu mahkemeden icranın geri bırakılmasına dair bir karar getirilmedikçe cebri icra yapılacağı ve bu müddet içinde (74) üncü madde mucibince mal beyanında bulunulması ve bulunulmazsa alacaklının talebi üzerine hapis ile tazyik olunacağı ve hakikate muhalif beyanda bulunulursa hapisle cezalandırılacağınız lüzumu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (33422)

KAYIPLAR

Sirkeci Vezir iskelesine kayıtlı 3439 numaralı kamyonumun arka plâkasını kaybettim. Bulup getireni memnun edeceğim.

Sirkecide Vezir İskelesinde kamyoncu Niyazi.

***

Emniyet Müdürlüğü 4 üncü şubeden aldığım ikamet tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Eyüp: Kalenderhane caddesi 21 numaralı kahvede Ramazan oğlu Mestan. 33427)

Sahibi: *ASIM US*
Umum neşriyatı idare eden:
Refik Ahmet Sevengil
Basıldığı yer: *VAKIT Matbaası*

Kayıp Çocuk

9.9.940 Pazartesi günü sabahleyin evden çıkıp bir daha dönmiyen 12 yaşlarında Vahan adında erkek çocuğu kaybolmuştur. Bulan ve görenlerin aşağıdaki adrese bildirmeleri insaniyet namına rica olunur.

Adres: Pangaltı: Turna sokak 13 numarada babası Asador Gedikoğlu. (33426)

BORSA

Ankara 12-9-940

ÇEKLER

1	Sterlin	5.24
100	Dolar	132.20
100	Frc.	—
100	Liret	—
100	İsviçre Frc.	30.30
100	Florin	—
100	Rayişmark	—
100	Belga	—
100	Drahmi	0.9975
100	Lava	1.6225
100	Çek Kronu	—
100	Peçeta	13.90
100	Zloti	—
100	Pengö	26.5325
100	Ley	0.625
100	Dinar	3.175
100	Yen	31.1375
100	İsveç Kronu	31.005
100	Ruble	—

Esham ve Tahvilât

Sivas — Erzurum 5	20.03
Sivas — Erzurum 6	20.03

Meclis-i Meb'usân 1293=1877

Hakkı Tarık Us

İlk Devrenin müzakereleri:

400 büyük sahifelik bir kitab.

Her kitabcıda bulunur

Çocuk Hekimi

Ahmet Akkoyunlu

Taksim, Talimhane Palas No. 4

Pazardan maada hergün saat 15 ten sonra. Telefon 40127

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan:

939/40

Beyoğlunda Ayas Paşada oturmakta ve Dericilikle iştigal etmekte olan D. Pandolos hakkındaki iflâsın kaldırılmasına mahkemece 9.9.940 tarihinde karar verilmekle ilân olunur. (33423)

İnhisarlar umum müdürlüğünden:

I. — Şartnamesi mucibince "15" adet mahruti çadır açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

II. — Muhammen bedeli "930" lira muvakkat teminatı "69.75" liradır.

III. — Eksiltme 14/IX/940 cumartesi günü saat 11 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV. — Şartname sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

V. — İsteklilerin eksiltme için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (8504)

* * *

Cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli Lira	Krş.	% 7,5 temi. Lira	Krş.	Eksiltme Ş.	Saati
Zamkı arabi	600 Kg.	—	—			Pazarlık	14
Beyaz gömlek	60 adet	388	—				
Tulum	35 adet			29	10	A. Eksiltme	15

1 — Yukarda cins ve miktarı yazılı iki kalem malzeme hizalarında gösterilen usullerle satın alınacaktır.

II — Gömlek tulum muhammen bedeli, muvakkat teminatı hizalarında yazılıdır.

III — Eksiltme, pazarlık 26.IX.940 Perşembe günü Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Zamkı arabi şartnamesi sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme ve pazarlık için tayin olunan gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarile ve gömlek tulum münakasasına girecekler de kumaş nümunelerile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (5842)

İzmir Turistik yolları Mıntaka Müdürlüğünden:

6/9/940 tarihinden itibaren 20 gün müddetle açık eksiltmeye konulan iş:

A. — Mukavelesi feshedilen İzmir Turistik yolları inşaatından Bornova - Mersinli yolu inşaatı olup keşif bedeli (67776) lira (74) kuruştur.

B. — Keşif evrakını görmek istiyenler turistik yollar mıntaka müdürlüğüne müracaat edebilirler.

C. — Açık eksiltme 26 Eylül 940 Perşembe günü saat 11 de Vilâyet Daimi Encümeninde yapılacaktır.

D. — Muvakkat teminat miktarı (4690) liradır.

E. — İsteklilerin eksiltme tarihinden en az sekiz gün evvel müdürlüğe müracaatla bu işi yapabileceğine dair ehliyet evsikası almağa mecburdurlar. (8420) (3642)

BABA MİRASI

KENDİN BİRİKTİR

1940 İKRAMİYELERİ:

T. İş Bankası

1940 Küçük Carî Hesaplar Ikramiye Plânı

1 adet	2000	lira.	= 2000.—	lira
3 .	1000	.	= 3000.—	.
6 .	500	.	= 3000.—	.
12 .	250	.	= 3000.—	.
40 .	100	.	= 4000.—	.
75 .	50	.	= 3750.—	.
210 .	25	.	= 5250.—	.

Keşideler: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 İkincitesrin tarihlerinde yapılır

Kuleli Askerî Lisesi Md. den:

Bir Tab'ı Makinesi Aranıyor

24X32 eb'ada kadar çok çeşitte baskı işleri yapar el ve ayakla işler, icap ettiği zaman her hangi bir motöre veya cereyana bağlanabilir bir Tab'ı makinesi satın alınacaktır. Daha teferrüatlı maddeler makinenin görülmesi esnasında aranacaktır.

Elinde yeni veya kullanılmış böyle makine olup ta satmak istiyenler makinelerini göstermek üzere tekliflerini 15/Eylül/940 tarihine kadar yazı ile Kuleli Askeri Lisesi Müdürlüğüne bildirmeleri rica olunur. (864) (8018)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (1685) lira olan 10 adet Manyetolu masa, 4 adet manyetolu duvar telefonu ile 14 adet Manyetolu portatif telefon (25.9.1940) Çarşamba günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (126) lira (38) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (8141)

* * *

Muhammen bedeli (1400) lira olan (500) Kgr. su verme tozu (ocağa sokulup açıkta su vermek için) 27. 9. 940 cuma günü saat (11) de on birde Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından pazarlık usuliyle satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (210) lirlık kati teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte pazarlık günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (8195)

Tosya Belediyesinden:

Tosya kasabası su projesi tanzimi işinin 28.8.1940 tarihinde kapalı zarfla yapılan eksiltmesine talip çıkmadığından 25 Eylül 1940 çarşamba günü saat 11 de pazarlıkla ihale edilecektir.

Muhammen bedeli 3000 lira olup kat'i teminatı 450 liradır.

Şartnamesi belediyede ve dahiliye vekâleti belediyeler imar heyeti fen şefliğinden istenebilir.

İstiklilerin evvelce ilân edilen vesikalarla ve teminatla birlikte belli gün ve saatte belediye encümeninde hazır bulunmaları ilân olunur. 8377

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden:

940/1691

Emniyet Sandığına borçlu ölü Ragıp varislerine ilân yoliyle tebliğ:

Bay Ragıp, İstanbul Davutpaşa Çardaklıhamam ve Tarhana mektebi sokak, eski 14/4, yeni 2/3 numaralı bahçeli bir evin tamamını, birinci derecede ipotek göstererek 11/5/933 tarihinde 501/16199 hesap numarasile Sandığımızdan aldığı (200) lira borcu 12/4/940 tarihine kadar ödemediğinden faiz, komisyon ve masarifi ile beraber borç (132) lira (38) kuruşa varmıştır. Bu sebeple 3202 numaralı kanunmucibince hakkında icra takibi başlamak üzere tanzim olunan ihbarname borçlunun mukavelenamede gösterdiği ikametgâhına gönderilmiş ise de borçlu Ragıbın yukarda yazılı adreste öldüğü anlaşılmış ve tebliğ yapılamamıştır. Mezkûr kanunun 45 inci maddesi veçhile halinde tebligatın ilân suretile yapılmasını âmirdir. Borçlu Ragıp mirasçıları işbu ilân tarihinden itibaren bir buçuk ay içinde Sandığımıza müracaatla murislerinin borcunu ödemeleri veya kanunen kabule şayan bir itirazları varsa bildirmeleri lâzımdır. Mirasçılar ipoteği kurtaramazlar veyahut başlıya takibi usul dairesinde durdurmazlarsa ipotekli gayri menkul mezkûr kanuna göre Sandıkça satılacaktır. Bu cihetler alâkadarlarca bilinip ona göre hareket edilmek ve her birine ayrı ayrı ihbarname tebliği makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur.